

SLUŽBENE NOVINE ZENIČKO - DOBOJSKOG KANTONA

Godina IX - Broj 5

ZENICA, Petak, 07. 05. 2004.

116.

Na temelju članka 37. točka h. Ustava Zeničko-dobojskog kantona, Skupština Zeničko-dobojskog kantona, na XVII. sjednici, održanoj 23.04.2004. godine, donijela je:

ZAKON O OSNOVNOJ ŠKOLI

I. OSNOVNE ODREDBE

Članak 1.

Osnovna škola je ustanova u kojoj se obavlja odgoj i obrazovanje učenika normalnog psihičkog i tjelesnog razvoja i učenika sa posebnim obrazovnim potrebama, te škola za osnovno obrazovanje odraslih.

Osnovna škola može biti: redovna, posebna i uporedna (muzička i baletska).

Osnovna škola ima svojstvo pravnog lica.

Članak 2.

Osnovno obrazovanje je obvezno i besplatno za svu djecu. Dijete, u smislu ovog zakona, jeste svaka osoba do navršene osamnaeste godine života. Obvezno obrazovanje počinje u kalendarskoj godini u kojoj dijete do 1. ožujka navršava 5 godina i 6 mjeseci života i traje bez prekida tokom perioda koji ne može biti kraći od devet godina, osim u slučajevima utvrđenim ovim zakonom.

Roditelj ili staratelj može zatražiti ranije pohađanje osnovne škole samo ako je dijete spremno i pripremljeno za pohađanje prvog razreda, pod uvjetom da do kraja kalendarske godine navršava šest godina života.

U školi ne smije postojati bilo kakav oblik zastrašivanja, zlostavljanja, fizičkog kažnjavanja, vrijeđanja, ponižavanja ili degradiranja i drugih negativnih pojava štetnih po zdravlje, uključujući i štetu izazvanu pušenjem ili uporabom drugih opojnih i zakonom zabranjenih sredstava u školskim prostorima.

Prava djeteta koja se odnose na obrazovanje, ispravna briga za dobrobit njegovog fizičkog i mentalnog zdravlja i sigurnosti, u školama i na svim mjestima gdje se obrazuje, imaju prvenstvo nad svim drugim pravima. U slučaju sukoba prava, prednost se daje onom pravu, tumačenju ili djelovanju koje će najviše koristiti interesu djeteta.

Pohađanje redovne osnovne škole je obvezno u trajanju od devet godina za djecu normalnog psihičkog i tjelesnog razvoja a posebne osnovne škole za djecu sa posebnim potrebama od šeste do petnaeste godine života (u daljem tekstu: školski obveznici).

Članak 3.

Škola ima odgovornost da, u vlastitoj i u sredini u kojoj djeluje, doprinese stvaranju takve kulture koja poštuje ljudska prava i osnovne slobode svih građana, kako je to utemeljeno Ustavom i ostalim međunarodnim dokumentima iz oblasti ljudskih prava koje je potpisala BiH.

Jezici konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine upotrebljavat će se u svim školama sukladno Ustavu Bosne i Hercegovine.

Osnovna škola osigurava da najkasnije do kraja treće godine osnovnog obrazovanja, učenici savladaju i latinicu i ćirilicu.

Ne može se vršiti diskriminacija nastavnika ili drugog uposlenika pri imenovanju, uvjetima upošljavanja, napredovanja ili bilo kojoj drugoj odluci vezanoj za tu osobu, niti diskriminacija učenika škole, na temelju toga što u školi, u usmenom ili pismenom izražavanju, rabe bilo koji od zvaničnih jezika iz stavka 2. ovog članka.

Jezik i kultura nacionalnih manjina koje žive u BiH poštivat će se u školi u najvećoj mjeri u kojoj je to izvodljivo, a sukladno Okvirnoj konvenciji o zaštiti prava nacionalnih manjina.

Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport (u daljem tekstu: Ministarstvo) će ustanoviti nastavni plan i program koji će odgovarati potrebama date nacionalne manjine, a koji uključuje jezik, književnost, povijest i kulturu te manjine, kao dodatnu nastavu.

Članak 4.

Kada u osnovnoj školi ima učenika pripadnika jedne nacionalne manjine koji žele pohađati nastavu iz svog maternjeg jezika za njih se u školi organizira i nastava maternjeg jezika.

Nastavnik koji izvodi nastavu iz maternjeg jezika učenika pripadnika nacionalne manjine, treba da ima odgovarajuće znanje datog jezika kojim se osigurava da ga može predavati uz odgovarajući standard.

U osnovnoj školi u kojoj se obrazuju učenici samo jedne nacionalne manjine, cjelokupna nastava se izvodi

na jeziku te nacionalne manjine, uz obvezno savladavanje nastave jednog od jezika iz stavka 2. članka 3. ovog zakona.

Članak 5.

Državljeni Bosne i Hercegovine imaju pravo da stiču odgoj i osnovno obrazovanje u školama Kantona po odredbama ovog zakona.

Strani državljani i lica bez državljanstva imaju pravo da stiču odgoj i osnovno obrazovanje u školama Kantona, po odredbama ovog zakona, sukladno konvencijama i ugovorima koje je država Bosna i Hercegovina zaključila sa drugim državama ili međunarodnim organizacijama.

Članak 6.

Škola će unapređivati i štiti vjerske slobode, toleranciju i kulturu dijaloga.

Učenici će pohađati satove vjeronauke samo ako su sukladni njihovom ubjedenju ili ubjedenjima njihovih roditelja.

Škola ne može poduzimati bilo kakve mjere i aktivnosti kojima bi se ograničavala sloboda izražavanja vlastitih i upoznavanja drugih i drugačijih vjerskih uvjerenja.

Učenici koji ne žele pohađati vjeronauku neće ni na koji način biti dovedeni u nepovoljniji položaj u odnosu na druge učenike.

Članak 7.

Odgoj i osnovno obrazovanje je djelatnost od posebnog društvenog značaja.

II. OSNIVANJE I RAD OSNOVNE ŠKOLE

Članak 8.

Osnovnu školu može osnovati domaće i strano pravno i fizičko lice u svim oblicima svojine sukladno ovom zakonu.

Redovnu osnovnu školu, posebnu osnovnu školu, paralelnu (muzičku i baletsku) školu i posebni zavod u kome se organizira odgojno-obrazovni rad za određenu kategoriju djece ometene u psihičkom ili tjelesnom razvoju (u daljem tekstu: osnovna škola) kao javnu ustanovu u državnoj svojini osniva Skupština Kantona, sukladno principima i standardima utvrđenim ovim zakonom kao i ostalim uvjetima i kriterijima utvrđenim propisima u oblastima obrazovanja.

Osnovna škola se osniva sukladno dugoročnim programom razvoja i koncepciji odgoja i osnovnog obrazovanja, koji donosi Skupština Kantona, na prijedlog općine.

Aktom o osnivanju osnovne škole ustvrđuje se naziv, djelokrug rada sukladno nastavnim planovima i programima koje donosi Ministarstvo i druga pitanja od značaja za rad osnovne škole.

Privatnu školu mogu osnovati domaća i strana fizička i pravna lica, sukladno principima i standardima utvrđenim ovim zakonom i ostalim uvjetima i kriterijima utvrđenim propisima iz oblasti obrazovanja.

Prava i obveze osnivača i osnovne škole uređuju se ugovorom, sukladno aktu o osnivanju.

Ako je osnivač škole Skupština Kantona, obveze iz prethodnog stava ovog članka, u ime Skupštine, vrši Vlada Kantona.

Privatna škola može početi sa radom po dobivanju suglasnosti Ministarstva za primjenu odgovarajućeg nastavnog plana i programa, kada, sukladno važećim propisima, osigura i druge standarde i uvjete koji garantuju da će učenici dobiti odgovarajuće obrazovanje, njegu i sigurnost sukladno specifičnostima datih privatnih škola.

Samo međunarodne privatne škole mogu imati nastavne planove i programe koji u potpunosti ne pokrivaaju zajedničko jezgro nastavnih planova i programa.

Privatna škola ne može se osnovati u svrhu promoviranja rasnih, nacionalnih, vjerskih, spolnih i drugih predrasuda, niti svoje funkcije smije vršiti na način protivan zakonu, odnosno na način kojim se navedene predrasude promoviraju.

Članak 9.

Osnivač osigurava sredstva potrebna za osnivanje i rad sukladno Pedagoškim standardima za osnovnu školu (u daljem tekstu Pedagoški standardi) i normativima školskog prostora, opreme, nastavnih sredstava i učila za osnovnu školu, (u daljem tekstu normativi).

Osnivač osnovne škole posebno osigurava financiranje plaća nastavnika, suradnika i drugih uposlenih, stručno usavršavanje i obuku, opremanje kabineta, rad eksperimentalnih osnovnih škola, školska takmičenja, prijevoz učenika koji stanuju na udaljenosti većoj od pet kilometara od škole pripadajućeg gravitacionog područja, održavanje prostora škole, kupovinu školske opreme i učila, a po mogućnosti školskih udžbenika i priručnika.

U sufinansiranju privatne škole može učestvovati Kanton ukoliko Skupština Kantona ustvrdi javni interes.

Pedagoške standarde i normative, iz stavka 1. ovog članka, donosi Ministarstvo.

Članak 10.

Osnovna škola se može osnovati, ako:

- postoji dovoljan broj učenika za formiranje 18 odjeljenja redovne osnovne škole, 9 odjeljenja za posebnu osnovnu školu i 12 odjeljenja za osnovnu muzičku, odnosno baletsku školu;

- jeste osiguran odgovarajući nastavni kadar sukladno nastavnim planovima i programima za odgoj i osnovno obrazovanje;

- jesu osigurane odgovarajuće školske prostorije, oprema i nastavna sredstva, sukladno normativima;

- jesu osigurani uvjeti za rad sukladno Pedagoškim standardima.

Osnovna škola u privatnoj svojini može se osnovati i sa manjim brojem učenika i odjeljenja od broja utvrđenog u Pedagoškim standardima.

Članak 11.

Osnivač je dužan da prilikom osnivanja osnovne škole, formira povjerenstvo koje će, sukladno ovim

zakonima, izvršiti pripreme za početak rada i izvršiti izbor prvih nastavnika škole.

Ako je osnivač osnovne škole Skupština Kantona, povjerenstvo, iz stavka 1. ovoga članka, formira Vlada Kantona.

Članak 12.

Osnovna škola se upisuje u registar osnovnih škola (u daljem tekstu: Registar), koji vodi Ministarstvo.

U Registar se može upisati samo osnovna škola koja ispunjava uvjete iz članka 10. ovog zakona.

Članak 13.

Provjeru uvjeta za upis osnovne škole u Registar vrši Ministarstvo.

Osnovna škola može početi sa radom nakon upisa u Registar.

Novoosnovana škola počinje sa radom početkom školske godine.

Članak 14.

Osnovna škola, koja je upisana u Registar, izdaje svjedodžbe i druge javne isprave o završenom obrazovanju.

Članak 15.

Osnovna škola se briše iz Registra kada prestane da ispunjava uvjete propisane ovim zakonom.

Bliži propis o postupku utvrđivanja uvjeta i o sadržaju i načinu vođenja Registra donosi ministar za obrazovanje, znanost, kulturu i šport (u daljem tekstu ministar).

Članak 16.

Osnovna škola može vršiti statusne promjene, uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

Statusne promjene škola može vršiti na kraju školske godine.

Članak 17.

Vlada Kantona, na prijedlog Općinskog vijeća, ustvrđuje upisno/gravitaciono područje sa kojeg je javna osnovna škola obvezna da primi školske obveznike.

Redovna osnovna škola može u svom upisnom/gravitacionom području organizirati područne škole sa jednim ili više odjeljenja sukladno Pedagoškim standardima.

Svi učenici, u dobi obveznog pohađanja nastave, upisuju se u školu u upisnom/gravitacionom području u kojem su nastanjeni, odnosno školu koja je geografski najbliža njihovom mjestu stanovanja.

Upis i pohađanje škole u svom gravitacionom području su obvezni, osim ako učenik ne pohađa privatnu školu ili je izuzet od pohađanja škole, kao što je to predviđeno ovim zakonom.

Učeniku osnovne škole koji se liječi u bolnici, te iz tog razloga ne može pohađati nastavu u školi gdje je registriran, obrazovanje će biti pruženo u bolnici, odnosno u zdravstvenoj ustanovi. Učeniku koji stanuje kod kuće, ali ne može pohađati nastavu u školi zbog teškog oboljenja ili duže bolesti, usluge obrazovanja pružat će škola koja je najbliža njegovom mjestu stanovanja, uz odgo-

varajuću pomoć koju osiguravaju nastavnici i uposleni u školi.

Učenik koji stanuje u ustanovi za socijalnu zaštitu pohađa školu koja je najbliža toj ustanovi.

Ministar, u suradnji sa općinskim vlastima, usuglašava gravitaciono područje za svaku javnu osnovnu školu, iz kojeg je ona obvezna primiti djecu kao učenike na način da se svoj djeci omogući pohađanje škole koja je najbliža njihovom mjestu stanovanja, tako da dijete koje živi u području koje gravitira određenoj osnovnoj školi ima pravo pohađati tu školu. Na početku školovanja učenik se registrira kao učenik osnovne škole koju pohađa, u registru koji škola vodi u te svrhe.

Na zahtjev roditelja učenika, Ministarstvo može, u iznimnim slučajevima, dijete izuzeti od obveze pohađanja određene škole iz ovog članka, ako je to potrebno da bi se zaštitila prava djeteta i ako se nađe da je to u najboljem interesu djeteta, o čemu će pismenim putem obavijestiti školu pripadajućeg gravitacionog područja. Prelazak će se izvršiti na temelju pisanog dokumenta koji se naziva odobrenje prelaska, a koji direktor škole u kojoj je dijete registrirano šalje direktoru škole u koju učenik prelazi.

Ministarstvo izdaje smjernice za odlučivanje i rješava o zahtjevima iz prethodnog stavka, imajući u vidu da su smjernice sukladne principima i pravima utvrđenim ovim zakonom.

Vlada Kantona ustvrđuje najmanje po jednu redovnu osnovnu školu na području svake općine Kantona za osnovno obrazovanje odraslih.

Škola je dužna osigurati svu moguću pomoć roditeljima i učenicima i, sukladno važećoj regulativi, osigurati neophodne uvjete za ostvarivanje ovih prava, naročito kada se radi o izbjeglicama, raseljenim osobama i povratnicima.

Odredbe ovog članka ne odnose se na škole u privatnoj svojini.

Članak 18.

Rad osnovne škole je javan.

Osnovna škola kao javna ustanova u državnoj svojini ima svoj pečat, sa grbom Kantona.

Oblik, veličina i sadržaj pečata ustvrđuju se pravilima škole.

Osnovna škola u privatnoj svojini ustvrdit će oblik, veličinu i sadržaj pečata pravilima škole, uz prethodno pribavljenu suglasnost Ministarstva.

Članak 19.

Osnovne škole mogu surađivati i međusobno udruživati zajedničke poslove, s tim da svaka osnovna škola zadržava svojstvo pravnog lica.

Članak 20.

Osnovna škola prestaje sa radom ako ne ispunjava uvjete i zadaće radi kojih je osnovana, ili ako ne postoji potreba za njenim radom.

Kada Ministarstvo ustvrdi da osnovna škola ne ispunjava uvjete koji su propisani ovim zakonom, odredit će rok u kojem osnivač mora otkloniti utvrđene nedostatke.

Ukoliko nedostaci ne budu otklonjeni, Ministarstvo će predložiti osnivaču prestanak rada škole.

Ako osnivač ne donese akt o prestanku rada osnovne škole u roku od tri mjeseca, od dana podnošenja prijedloga o prestanku rada škole, Ministarstvo donosi rješenje o prestanku rada škole i sprovodi postupak brisanja škole iz Registra.

U slučaju prestanka rada osnovne škole, osnivač je dužan da zatečenim učenicima omogući nastavak i završetak obrazovanja u toj školskoj godini.

Aktom o prestanku rada škole odredit će se rok prestanka rada, koji ne može biti prije završetka školske godine.

Donošenjem rješenja o prestanku rada škole pokreće se postupak brisanja škole iz Registra.

Prestanak rada osnovne škole objavljuje se u službenom glasniku Kantona.

Ukoliko je osnivač osnovne škole Skupština Kantona, prava i obveze osnivača iz stavaka 2., 3. i 4. ovoga članka vrši Vlada Kantona.

Članak 21.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih za njegovo sprovođenje vrši Ministarstvo.

Članak 22.

Na osnivanje, rad i prestanak rada osnovne škole primjenjuju se opći propisi o ustanovama, ukoliko ovim zakonom nije drugačije propisano.

III. ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD OSNOVNE ŠKOLE

Članak 23.

Odgojno-obrazovni rad ostvaruje se na temelju Okvirnog nastavnog plana i programa za osnovne škole (u daljem tekstu Okvirni nastavni plan i program).

Okvirnim nastavnim planom i programom utvrđuju se ciljevi, zadaće, sadržaji, oblici i postupci odgojno-obrazovnog rada, izvedba razredne i predmetne nastave u pojedinim razredima, ili drugim oblicima nastave, te osigurava nacionalna ravnopravnost kroz posebne programe za nacionalnu grupu predmeta u osnovnim školama svih oblika svojine.

Okvirni nastavni plan i program donosi Ministarstvo sukladno zajedničkim jezgri nastavni planova i programa.

U svim javnim i privatnim školama u Kantonu, utemeljit će se okvirni nastavni plan i program uz punu primjenu zajedničkih jezgri nastavni planova i programa te uvažavanje lokalnih specifičnosti a sukladno ustavnim pravima konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine.

Članak 24.

U redovnoj osnovnoj školi realizira se Nastavni plan i program za učenike normalnog psihičkog razvoja, Program za učenike sa posebnim potrebama, Program za nadarene učenike i Nastavni plan i program za

odrasle.

Obrazovanje odraslih organizira se u određenim predmetima, koji su potrebni za njihov profesionalni i lični razvoj.

Nastavni plan i program za odrasle sadržava ciljeve, zadaće i obrazovni sadržaj, sedmični i godišnji broj sati i druge oblike obrazovnog rada kao i način i oblik izvođenja.

Djeca i mladi sa posebnim obrazovnim potrebama stižu obrazovanje u redovnim školama i prema programima prilagođenim njihovim individualnim potrebama. Individualni program, prilagođen njihovim mogućnostima i sposobnostima, izradit će se za svakog učenika u procesu inkluzije ukoliko je to potrebno, uz određivanje defektološkog i logopedskog statusa.

U posebnoj osnovnoj školi realizira se Nastavni plan i program za učenike sa smetnjama u psihičkom i tjelesnom razvoju. Djeca i mladi sa ozbiljnim poteškoćama u razvoju mogu se djelimično ili u cjelini obrazovati u posebnim odgojno-obrazovnim ustanovama, u slučajevima kad je nemoguće pružiti odgovarajuće obrazovanje u redovnim školama.

U osnovnoj muzičkoj, odnosno osnovnoj baletskoj školi realizira se Nastavni plan i program za osnovno muzičko, odnosno osnovno baletsko obrazovanje i posebni dodatni program za nadarene učenike tih škola.

Članak 25.

Osnovno muzičko obrazovanje traje šest godina, a osnovno baletsko obrazovanje traje četiri godine.

Uporedno osnovno obrazovanje može početi nakon završenog trećeg razreda osnovne škole.

Članak 26.

U redovnoj osnovnoj školi može se ostvariti i Nastavni plan i program za učenike sa smetnjama u psihičkom i fizičkom razvoju, nastavni plan i program za osnovno muzičko, odnosno osnovno baletsko obrazovanje, nastavni plan i program za nadarene učenike svih vrsta obrazovanja, te nastavni planovi i programi raznih vrsta tečajeva.

Realizacija nastavnih planova i programa iz prethodnog stava vrši se u posebnim odjeljenjima.

Broj učenika u posebnim odjeljenjima utvrđuje se Pedagoškim standardima.

Ministarstvo može, na zahtjev škole, odobriti organiziranje rada posebnih odjeljenja, za obrazovanje učenika sa smetnjama u fizičkom i psihičkom razvoju.

Članak 27.

Okvirni nastavni plan i program donosi Ministarstvo, koji će:

- a) osigurati da se kroz odgojno-obrazovni proces razvija pozitivan odnos i osjećaj pripadnosti BiH;
- b) garantirati i osigurati kvalitetno obrazovanje za svu djecu i dostizanje zadovoljavajućeg standarda znanja, vještina i sposobnosti;
- c) osigurati dosljednost kvaliteta standarda obrazovanja u svim osnovnim školama;
- d) osigurati zadovoljavajuću sukladnost nastavnih

planova i programa kao i njihovu prilagodljivost sukladno posebnim potrebama škole i lokalne zajednice;

e) osigurati primjenu nastavnih planova i programa koji odgovaraju obrazovnim potrebama djece na koju se odnose, te njihovom uzrastu i posebnim interesima sa akcentom na promociju zdravog načina života kao najvećeg interesa učenika, roditelja, nastavnog osoblja i društva;

f) osigurati slobodu kretanja i jednak pristup obrazovanju;

g) garantirati racionalnost i efikasnost u financiranju i radu škole.

Prijedlog okvirnog nastavnog plana i programa za osnovnu školu, usklađen sa Agencijom za nastavne planove i programe, usvrđuje Pedagoški zavod.

U zadovoljavanju svojih posebnih interesa Vlada Kantona može povećati obujam redovne nastave za 30% na račun planiranih sati ostalih odgojno-obrazovnih aktivnosti.

Ovaj vid nastave izvodi se prema nastavnim planovima i programima koje donosi Ministarstvo.

Članak 28.

Broj učenika u odjeljenju usvrđuje se Pedagoškim standardima.

Osnovna škola može organizirati rad kombiniranih odjeljenja nižih razreda za istovremenu izvedbu nastave sa više razreda.

Za učenike od V. do završnog razreda škola može organizirati tečajnu nastavu.

Tečajna nastava se organizira za više razreda u jednom odjeljenju, ako u osnovnoj školi nema dovoljan broj učenika za organiziranje odjeljenja jednog razreda.

Osnovna škola može organizirati produženi ili cjelodnevni boravak učenika, sukladno Pedagoškim standardima, po programu koji donosi Ministarstvo, na prijedlog Pedagoškog zavoda.

Članak 29.

Školska godina traje od 1. rujna tekuće do 31. augusta naredne godine.

Nastava u redovnoj i posebnoj osnovnoj školi izvodi se po polugodištima i traje 37 radnih tjedana, s tim da se nastavni programski sadržaji planiraju i realiziraju u okviru 35 nastavnih tjedana.

Nastava u završnom razredu škole, iz prethodnog stavka ovog članka, traje 36 radnih tjedana, s tim da se nastavni programski sadržaji planiraju i realiziraju u okviru 34 nastavnih tjedana.

Razlika u broju radnih i nastavnih tjedana koristi se za realizaciju posebnih programskih sadržaja, obilježavanje državnih i vjerskih praznika, kulturnih, sportskih i drugih aktivnosti škole, utvrđenih godišnjim planom rada.

Članak 30.

Nastava u prvom polugodištu počinje, u pravilu, prvog ponedjeljka u septembru.

Osnovna škola organizira nastavni proces, u pravilu, u petodnevnom radnom tjednu.

Nastavni sat u osnovnoj školi traje 45 minuta, a u

posebnoj školi 40 minuta.

Od prvog do četvrtog razreda može se organizirati fleksibilno trajanje nastavnog sata unutar utvrđenog dnevnog vremenskog okvira.

Broj sati u tijeku radna tjedna usvrđuje se nastavnim planom i programom, s tim da u tijeku dana učenici nižih razreda ne mogu imati dulje od 5 sati dnevno, odnosno 25 sati sedmično, a od V. do završnog razreda dulje od 6 sati redovne nastave dnevno, odnosno 30 sati sedmično.

Članak 31.

Zimski odmor za učenike redovne i posebne osnovne škole traje tri sedmice, a ljetni odmor od završetka drugog polugodišta do početka nove školske godine.

Zimski odmor koristi se nakon završetka prvog polugodišta.

Ministarstvo može odobriti, zavisno od klimatskih ili drugih uvjeta, produžetak zimskog odmora, a najduže jedan radni tjedan, s tim da u tijeku školske godine bude ostvaren godišnji fond nastavnih sati predviđen nastavnim planom i programom i realizirani programski sadržaji.

Osnovna škola može, radi obilježavanja vjerskih praznika, odrediti da se dio zimskog odmora za učenike koristi u tijeku prvog ili drugog polugodišta.

Osnovna škola će prilikom utvrđivanja rasporeda sati osigurati obavljanje neodložnih vjerskih obveza učenika i nastavnika.

Članak 32.

Odgojno-obrazovni rad se ne smije prekidati u tijeku polugodišta, odnosno školske godine, izuzev po odluci Ministarstva, u slučaju elementarnih nepogoda, epidemije i drugih posebno opravdanih razloga.

U slučaju prekida nastavnog procesa, zbog obustave rada, odnosno štrajka, godišnji fond nastavnih sati, predviđen nastavnim planom i programom, mora biti nadoknađen prije završetka školske godine.

U interesu djece u završnom razredu osnovne škole nastavni proces se ne može prekidati zbog obustave rada iz prethodnog stavka.

Završetak prvog polugodišta i trajanje zimskog odmora za učenike osnovnih škola na području Kantona je, u pravilu, istovremen i regulira se kalendarom koji donosi Ministarstvo za svaku školsku godinu, na prijedlog Pedagoškog zavoda.

Članak 33.

Osnovna škola je dužna da u tijeku školske godine ostvari Nastavni plan i program, odnosno godišnji fond nastavnih sati.

Ako se ustvrdi da osnovna škola, u okviru predviđenog broja nastavnih tjedana, nije ostvarila godišnji fond nastavnih sati, mora produžiti nastavu dok se ne ostvari godišnji fond nastavnih sati.

Članak 34.

Odgojno-obrazovni rad sprovodi se na temelju Nastavnog plana i programa i Godišnjeg plana i programa rada osnovne škole (u daljem tekstu Godišnji pro-

gram).

Godišnji program rada ustvrđuje se na temelju jedinstvene metodologije koju donosi Pedagoški zavod.

Prijedlog Godišnjeg programa ustvrđuje nastavničko vijeće na prijedlog direktora, a donosi školski odbor, najkasnije do 30. rujna za tekuću školsku godinu, uz prethodnu suglasnost Pedagoškog zavoda.

Godišnji program rada škola dostavlja Ministarstvu i Pedagoškom zavodu.

Izvješće o uspjehu u učenju i vladanju škola je dužna dostaviti Pedagoškom zavodu na kraju prvog polugodišta i na kraju školske godine.

Članak 35.

Osnovna škola je dužna da u Godišnji program ugradi evidenciju o podjeli predmeta i odjeljenja na nastavnike, evidenciju ostalog uposlenog osoblja u školi, te raspored časova.

Članak 36.

U osnovnoj školi organiziraju se slobodne aktivnosti učenika radi produbljivanja i razvijanja njihovih stvaralačkih sposobnosti, sticanja pozitivnih navika i vještina.

Zadaće i programski sadržaji slobodnih aktivnosti ustvrđuju se Godišnjim programom i pravilima škole, a sukladno Pedagoškim standardima.

Slobodne aktivnosti učenika ostvaruju se putem društava, sekcija, klubova, družina, grupa, učeničkih zadruga i drugih oblika, a zasnivaju se na dragovoljnosti učenika.

Učenička zadruga može se organizirati sa najmanje 30 učenika osnovne škole.

Sredstva Učeničke zadruge i sredstva ostvarena radom učenika ili školskih radionica, ne ulaze u ukupan prihod škole i na njih se ne plaća porez, utvrđen kantonalnim i drugim propisima.

U osnovnoj školi se formira vijeće učenika i vijeće roditelja s ciljem ostvarivanja neposredne suradnje sa organima škole, lokalnom zajednicom i nevladinim organizacijama.

Djelokrug rada vijeća regulirat će se Poslovníkom o radu vijeća.

Članak 37.

Izleti, posjete, ekskurzije, logorovanje, škole u prirodi i drugi oblici odgojno-obrazovnog rada predviđeni godišnjim programom, organiziraju se i izvode u okviru radnih dana, sukladno načelima koja ustvrđuje Ministarstvo.

Članak 38.

Radi uvođenja novih oblika i sadržaja rada Ministarstvo može jednu ili više osnovnih škola proglasiti eksperimentalnom ili osnovati eksperimentalnu školu.

Za eksperimentalnu školu može se odobriti odstupanje od odredaba ovog zakona u primjeni nastavne norme, dnevnog i sedmičnog opterećenja učenika satovima, načina ocjenjivanja, formiranju odjeljenja i realizaciji nastavnog plana i programa.

Osnivanje i rad eksperimentalnih osnovnih škola i

proglašavanje postojećih škola eksperimentalnim bliže se uređuje propisom koji donosi ministar.

Članak 39.

Na prijedlog ustanove u kojoj se obrazuju nastavnici, Ministarstvo, u mjestu te ustanove, određuje osnovne škole za izvedbu pedagoško-metodičke prakse studenata.

Za obavljanje pedagoško-metodičke prakse mogu se odrediti i druge škole na području Kantona, ako se za to ukaže potreba.

Uvjeti za obavljanje pedagoško-metodičke prakse, iz stavaka 1. i 2. ovog članka, ustvrđuju se posebnim propisom koji donosi ministar.

Članak 40.

U nastavnom procesu osnovne škole rabe se školski udžbenici i nastavna sredstva koje odobrava Ministarstvo, a koja su usuglašena sa Agencijom za nastavne planove i programe koja je odgovorna za primjenu, praćenje, evaluaciju, usavršavanje i razvitak zajedničkog jezgra za nastavne planove i programe.

Školski udžbenik je osnovno nastavno sredstvo koje obuhvata sadržaje iz nastavnog plana i programa za osnovne škole i koji je urađen na temelju koncepcije udžbenika.

Pod školskim udžbenikom, kao nastavnim sredstvom, podrazumijevaju se i zbirka zadataka, priručnik, radna sveska i druga stručna literatura, koja zamjenjuje udžbenik ili je njegov sastavni dio, izrađena sukladno koncepciji udžbenika.

Za primjenu nastavnog plana i programa moraju se osigurati odgovarajući udžbenici, napisani na svim jezicima koji su u službenoj uporabi na području Kantona.

Članak 41.

Osnovna škola ima Pravila i druga akta sukladno zakonskim propisima koja usvaja školski odbor.

Pravila škole sadrže: naziv i sjedište škole, podatke o osnivaču, obveze škole prema osnivaču, djelatnost škole, organ upravljanja (broj članova, način izbora, nadležnost), organ rukovođenja (izbor, prava i obveze), organ nadzora (izbor, prava i obveze), sticanje i raspoređivanje sredstva za rad, organizaciju rada, obvezne akte škole, način ostvarivanja javnosti rada i druga pitanja značajna za rad škole.

IV. UČENICI

Članak 42.

Upis u redovnu osnovnu školu obavlja se u mjesecu svibnju, na temelju spiska školskih obveznika, koji školi dostavlja nadležni organ općine i izvoda iz matične knjige rođenih.

Upis u posebnu osnovnu školu vrši se od mjeseca svibnja, a završava se do kraja rujna, na temelju nalaza i mišljenja Povjerenstva za ocjenjivanje sposobnosti i

razvrstavanja djece sa smetnjama u psihičkom ili tjelesnom razvoju i Rješenja o kategorizaciji djeteta, koje donosi služba socijalne zaštite u općini.

Upis odraslih u redovnu osnovnu školu vrši se najkasnije deset dana prije početka nastave za odrasle.

Članak 43.

Ocjenu sposobnosti djece pri upisu u redovnu osnovnu školu obavlja školska komisija, a sačinjavaju je psiholog ili pedagog, ljekar i nastavnik razredne nastave.

Povjerenstvo iz prethodnog stava imenuje nastavničko vijeće škole.

Od obveze upisa u redovnu osnovnu školu može se privremeno osloboditi školski obveznik normalnog psihičkog i tjelesnog razvoja, na temelju zahtjeva roditelja i mišljenja školskog povjerenstva.

Članak 44.

U posebnu osnovnu školu može se izuzetno upisati i školski obveznik sa navršениh devet godina života, na temelju mišljenja povjerenstva, iz članka 42. stavak 2. ovog zakona.

Članak 45.

Redovna osnovna škola dužna je da obavi upis školskih obveznika normalnog psihičkog i tjelesnog razvoja sa određenog školskog područja i da Ministarstvu podnese izvješće do 30. juna tekuće godine.

Redovna osnovna škola, određena za obrazovanje odraslih, podnosi Ministarstvu izvješće o upisu odraslih, najkasnije deset dana nakon početka nastave.

Članak 46.

Za upis školskih obveznika, redovno pohađanje nastave i uredno izvršavanje obveza učenika prema školi odgovorni su roditelji, odnosno staratelji učenika.

Članak 47.

Kada u tijeku školovanja u razvoju učenika nastupe promjene koje zahtijevaju prijelaz iz posebne u redovnu ili iz redovne u posebnu osnovnu školu, škola će uputiti učenika, u toj školskoj godini, povjerenstvu za ocjenjivanje sposobnosti i razvrstavanje djece sa smetnjama u psihičkom i tjelesnom razvoju.

Na temelju nalaza i mišljenja povjerenstva iz prethodnog stavka ovog članka, učenik se upisuje u odgovarajuću osnovnu školu, o čemu se obavještava Ministarstvo.

Članak 48.

Osnovna škola upisanim učenicima na početku obrazovanja izdaje đaćku knjižicu.

Đaćka knjižica je javna isprava kojom se dokazuje status učenika osnovne škole.

Obrazac đaćke knjižice propisuje ministar.

Članak 49.

Kada dijete promijeni mjesto stanovanja i više ne može pohađati školu u kojoj je registrirano, onda škola u gravitacijskom području u kojem dijete tada stanuje upisuje takvo dijete kao učenika.

Kada učenik prelazi iz jedne škole u drugu, odredbe u svezi s registriranjem učenika, primjenjuju se i na tu drugu školu.

Učenik koji se obrazovao u drugom kantonu, odnosno entitetu, upisuje se i nastavlja obrazovanje pod istim uvjetima kao i učenik u Kantonu.

U spornim slučajevima o načinu upisa i nastavljanja obrazovanja odlučuje Ministarstvo.

Učenik koji se obrazovao u inozemstvu uvjetno se upisuje dok se u Ministarstvu ne izvrši nostrifikacija, odnosno ekvivalencija dokumenata o njegovom obrazovanju.

Članak 50.

Kada učenik duže vremena ne pohađa nastavu zbog bolesti ili drugih opravdanih razloga, te ne bude ocijenjen, može polaganjem ispita ili drugim oblikom nastavnog rada nadoknaditi izgubljeno vrijeme i steći osnovno obrazovanje u redovnom roku.

Polaganjem ispita osnovno obrazovanje mogu steći i odrasli.

U slučaju nepravilno provedenih ispita, nastavničko vijeće može poništiti ispit.

Organizacija, način polaganja i poništavanja ispita bliže se uređuje propisom koji donosi ministar.

Članak 51.

Ocjenjivanje u osnovnoj školi je javno, kontinuirano, opisno i brojačano.

Brojačane ocjene iz predmeta su: odličan (5), vrlo dobar (4), dobar (3), dovoljan (2) i nedovoljan (1), i počinju se primjenjivati od IV. razreda.

Ocjenjivanje u prvom obrazovnom ciklusu je opisno na temelju definiranih ishoda pojedinih predmeta, s tim što se na kraju ciklusa izvodi brojačana ocjena. U drugom i trećem ciklusu, ocjenjivanje je brojačano.

Napredovanje, vrednovanje i ocjenjivanje učenika bliže se uređuje propisom koji donosi ministar, sukladno ustanovljenim standardima uspjeha učenika i ocjenjivanja postignutih rezultata, od Agencije za standarde i ocjenjivanje.

Članak 52.

Opći uspjeh učenika i rezultati napredovanja učenika iz nastavnih predmeta svode se na kraju svakog polugodišta, počevši od četvrtog razreda.

Opći uspjeh učenika ustvrđuje se na temelju zaključnih ocjena iz predmeta.

Zaključnu opisnu ocjenu u razrednoj nastavi ustvrđuje učitelj - nastavnik razredne nastave.

Zaključne ocjene u predmetnoj nastavi ustvrđuje odjeljsko vijeće, a na prijedlog predmetnog nastavnika.

Prijedlog ocjene predmetnog nastavnika iz stavka 4. ovog članka, u pravilu, treba potvrditi.

Zaključne ocjene na kraju drugog polugodišta u muzičkoj školi ustvrđuje komisija koju formira nastavničko vijeće.

Nastavničko vijeće osnovne škole na kraju polugodišta i na kraju školske godine analizira rad i rezultate rada odjeljenja, odjeljskih vijeća, nastavnika i škole u cjelini.

Članak 53.

Opći uspjeh učenika ustvrđuje se na temelju prosjeka prolažnih ocjena iz svih nastavnih predmeta.

Učenik je sa uspjehom završio razred:

- odličan (5) ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 4,5;
- vrlo dobar (4) ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 3,5;
- dobar (3) ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 2,5;
- dovoljan (2) ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 2.

Učeniku koji na kraju školske godine ima jednu ili više nedovoljnih ocjena ustvrđuje se opći uspjeh nedovoljan. Opći uspjeh učenika ustvrđuje se aritmetičkom sredinom svih nastavnih predmeta.

Ukupni opći uspjeh učenika u odjeljenju, razredu i školi ustvrđuje se na temelju prosjeka ocjena iz pojedinih predmeta, kao i na temelju zaključnih opisnih ocjena.

Učenik koji ima najbolji opći uspjeh i najbolje rezultate na takmičenjima proglašava se učenikom generacije (odjeljenja, razreda, škole).

Pravilnik o izboru učenika generacije donosi ministar.

Članak 54.

Učenik od V. do IX. razreda koji na kraju drugog polugodišta ima jednu ili dvije nedovoljne ocjene upućuje se na popravni ispit u kolovoskom ispitnom roku.

Učenik koji na kraju drugog polugodišta ima tri i više nedovoljnih ocjena i učenik koji ne položi popravni ispit upućuje se da ponovi razred.

Učenik koji je upućen da ponovi razred može zadržati status učenika u redovnoj osnovnoj školi do navršene 17. godine života (u posebnoj osnovnoj školi do navršene 19. godine), a u slučaju neprimjerenog odnosa prema učenju, nastavnicima i drugim učenicima, te školskoj imovini, može, po odluci nastavnčkog vijeća, izgubiti status učenika redovne osnovne škole kada navršši 15 godina života, a u posebnoj osnovnoj školi kada navršši 17 godina.

Ako učenik iz prethodnog stavka navršava 15 godina u tijeku školske godine, u toj godini ne može izgubiti status učenika.

Organizacija i način polaganja popravnih ispita bliže se uređuje propisom koji donosi ministar.

Članak 55.

Roditelj, odnosno staratelj učenika ima pravo prigovora na utvrđenu ocjenu ili opći uspjeh na kraju drugog polugodišta, odnosno na kraju školske godine.

Prigovor se podnosi nastavničkom vijeću škole u roku tri dana od dana saopćavanja uspjeha učenika.

Nastavničko vijeće u roku tri dana odlučuje o prigovoru iz prethodnog stavka.

Kada nastavničko vijeće usvoji prigovor, obrazovat će povjerenstvo koja će provjeriti znanje učenika u roku od dva dana.

Ocjena povjerenstva je konačna.

Prigovorom se može tražiti izuzeće predmetnog nas-

tavnika u radu povjerenstva.

Članak 56.

Učenik koji pokazuje izuzetne sposobnosti i ima odličan uspjeh može u tijeku jedne školske godine završiti dva razreda u istom obrazovnom ciklusu, pod uvjetom i na način utvrđen pravilima škole.

Članak 57.

U osnovnoj školi se ocjenjuje i vladanje učenika.

Ocjene iz vladanja su: primjerno, vrlo dobro, dobro, zadovoljava i loše.

Ocjenu iz vladanja u razrednoj nastavi ustvrđuje nastavnik razredne nastave, a u predmetnoj nastavi odjeljensko vijeće na prijedlog razrednika.

Članak 58.

O završenom osnovnom obrazovanju, po odgovarajućem nastavnom planu i programu za osnovne škole, učeniku se izdaje svjedodžba.

Uz svjedodžbu škola daje, na zahtjev roditelja ili učenika, uvjerenje o postignutom uspjehu u nižim razredima, te druga javna dokumenta za čije izdavanje je škola nadležna.

Članak 59.

Učeniku koji u tijeku devetogodišnjeg osnovnog obrazovanja i odgoja postigne odličan uspjeh iz svih nastavnih predmeta i ima primjerno vladanje, izdaje se, pored svjedodžbe o završenom osnovnom obrazovanju, u znak priznanja i posebna diploma o postignutim rezultatima.

Obrazac posebne diplome iz prethodnog stava donosi ministar.

Članak 60.

Radi podsticanja na što kvalitetniji uspjeh, učeniku koji postiže naročite rezultate u odgojno-

obrazovnom procesu i drugim aktivnostima u osnovnoj školi mogu se dodjeljivati pohvale i nagrade, pod uvjetima i na način utvrđen pravilima osnovne škole.

Članak 61.

Učeniku koji se neprimjerenom odnosi prema učenju, nastavnicima, drugim učenicima, slobodnim aktivnostima, te školskoj imovini mogu se izreći odgojno-disciplinske mjere.

Odgojno-disciplinske mjere su:

- ukor razrednika,
- ukor odjeljenskog vijeća,
- ukor direktora,
- ukor nastavničkog vijeća i premještaj u drugo odjeljenje iste škole, ili premještaj u drugu najbližu osnovnu školu na području općine.

Izrečena odgojno-disciplinska mjera povlači snižavanje ocjene iz vladanja.

Odgojno-disciplinska mjera važi za školsku godinu u kojoj je izrečena, a može se, u tijeku školske godine, ublažiti ili ukinuti.

Bliže odredbe o povredama discipline, postupku za

utvrđivanje disciplinske odgovornosti učenika, dužini izrečene odgojno-disciplinske mjere, njenom ublažavanju i ukidanju, posljedičnom odnosu na ocjenu iz vladanja učenika, te naknadi počinjene materijalne štete, ustvrđuju se posebnim propisom koji donosi ministar.

Članak 62.

Uzimajući u obzir dob učenika koji pohađaju školu, škola im pomaže da osnuju vijeće učenika, čija je funkcija da: promovira interese škole u zajednici na čijoj lokaciji se škola nalazi, predstavlja stavove učenika školskom odboru škole, podstiče angažman učenika u radu škole, informira školski odbor o svojim stavovima kad ocijeni da je to potrebno, ili, po zahtjevu školskog odbora, o svakom pitanju koje se odnosi na rad i upravljanje školom.

Bliže odredbe o obrazovanju i radu vijeća učenika iz prethodnog stava, kao i o drugim pravima i obvezama učenika u odgojno-obrazovnom radu, određuju se pravilima osnovne škole.

Članak 63.

Osnovna škola je obvezna da, na početku školske godine, upozna učenike sa njihovim pravima, odnosno dužnostima i odgovornostima utvrđenim ovim zakonom i pravilima škole.

Članak 64.

Osnovna škola vodi evidenciju i dokumentaciju o odgojno-obrazovnoj djelatnosti: matičnu knjigu, odjeljenske knjige, registre i sl.

Podaci u matičnoj knjizi su trajne vrijednosti.

Svjedodžbe i diplome o završenom obrazovanju, stečene prema važećem nastavnom planu i programu i izdate od verificiranih obrazovnih ustanova, imaju jednak status na cijelom području Kantona.

Vrijeme obrazovanja u odgovarajućem obrazovnom programu, koje nije okončano dodjelom svjedodžbe ili diplome, priznaje se bez uvjetovanja za dalji nastavak i završetak obrazovanja u tom istom programu na području Kantona.

Učeniku koji prelazi iz jednog obrazovnog programa u drugi, u okviru osnovnog obrazovanja, vrijeme obrazovanja u prethodnom obrazovnom programu priznaje se za dalji nastavak obrazovanja na području Kantona sukladno nastavnom planu i programu te drugim uvjetima utvrđenim važećim propisima.

Sadržaj svjedodžbe uvjerenja, dačke knjižice i način vođenja dokumentacije i evidencije u osnovnoj školi, bliže se uređuje propisom koji donosi ministar.

V. PRAVA I OBVEZE RODITELJA

Članak 65.

Roditelji, staratelji i usvojitelji, (u daljem tekstu roditelji), osnovni su odgovornosti svoje djece. Roditelji imaju pravo i obvezu starati se o obrazovanju svoje djece. Pravo je roditelja da, sukladno njihovim uvjerenjima o tome šta je u najboljem interesu njihove djece, koliko je to dostupno, odaberu obrazovanje koje će njihova djeca stjecati, pod uvjetom da je takvim izborom ostvareno

pravo djeteta na odgovarajuće obrazovanje. Roditelji imaju pravo odabrati da svoju djecu obrazuju u javnoj ili privatnoj školi. Privatne škole, u smislu uvjeta i procedura, osiguravaju jednake mogućnosti za upis svim kandidatima.

U ostvarivanju svojih prava roditelji ne mogu ograničiti prava svoje djece da imaju pristup i uživaju korist od obrazovanja primjerenog njihovom uzrastu i sposobnostima.

Svoje pravo na izbor obrazovanja djece roditelji ne mogu ostvarivati na način kojim se promoviraju predrasude na rasnoj, spolnoj, nacionalnoj, jezičkoj, vjerskoj i svakoj drugoj osnovi kao i na način protivan ovom zakonu.

Članak 66.

Roditelji su obvezni osigurati svojoj djeci redovno pohađanje škole tijekom perioda obveznog školovanja. U slučaju nemara i neodgovornog odnosa prema ovoj obvezi roditelji podliježu sankcijama sukladno Zakonu.

Pravo i obveza roditelja je redovno informiranje, konsultiranje i praćenje obrazovnog napretka svoje djece, te kvaliteta rada škole u cjelini.

Roditelji imaju pravo i obvezu, u interesu svoje djece i putem svojih predstavnika u školskim organima i tijelima te putem svojih asocijacija, učestvovati u odlučivanju o pitanjima od značaja za rad škole i funkcioniranje obrazovnog sistema uopće.

Članak 67.

Roditelji učenika imaju pravo, a škola obvezu, pomoći roditeljima da osnuju vijeće roditelja. Način i procedura osnivanja i rada vijeća roditelja uređuje se instrukcijom Ministarstva.

Vijeće roditelja promovira interese škole u zajednici na čijem području se škola nalazi, predstavlja stavove roditelja školskom odboru, podstiče angažman roditelja u radu škole, informira školski odbor o svojim stavovima kada ocijeni da je to potrebno ili po zahtjevu školskog odbora, o svakom pitanju koje se odnosi na rad i upravljanje školom, učestvuje u izradi i realizaciji odgovarajućih projekata kojima se potiče i unapređuje obrazovni rad u školi.

VI. NASTAVNICI, STRUČNI SURADNICI I SURADNICI

Članak 68.

Nastavnim planom i programom, u zavisnosti od vrste osnovne škole, ustvrđuje se odgovarajuća visoka, viša stručna sprema nastavnika razredne i predmetne nastave i stručnog suradnika.

Poslove nastavnika razredne nastave u osnovnom obrazovanju može obavljati osoba koja uz uvjete propisane ovim zakonom ima najmanje višu školsku spremu i položen stručni ispit, sukladno ovom zakonu.

Poslove predmetnog nastavnika u osnovnoj školi može obavljati osoba koja uz uvjete propisane ovim zakonom ima najmanje višu školsku spremu i položen stručni ispit, sukladno ovom zakonu.

Članak 69.

Za obavljanje pedagoških, pedagoško-psiholoških i bibliotekarskih poslova osnovna škola ima stručne suradnike: pedagoga i bibliotekara, odnosno višeg knjižničara, a može imati psihologa, socijalnog radnika, ljekara, te suradnika, medicinskog tehničara i sl.

Broj stručnih suradnika i suradnika, te obavljanje njihovih poslova u osnovnoj školi, ustvrđuje se sukladno Pedagoškim standardima.

Članak 70.

Nastavnici, stručni suradnici i suradnici biraju se na temelju natječaja koji raspisuje školski odbor osnovne škole, uz suglasnost osnivača.

Članak 71.

Svi uposlenici osnovne škole moraju biti ljekarski pregledani do početka nastave za tu školsku godinu.

Troškovi ljekarskog pregleda padaju na teret osnivača.

Lice koje boluje od zarazne ili duševne bolesti, ili je, prema nalazu stručnog ljekara, postalo ovisnik, ne može raditi u osnovnoj školi.

Osoba kojoj je izrečena pravosnažna presuda za krivično djelo koje, s obzirom na prirodu krivičnog djela, takvu osobu čini nepodobnom za rad s djecom neće biti izabrana za nastavnika, odnosno uposlenika u školi.

Ako se u tijeku školske godine ustanovi da je nastavnik ili drugi radnik škole obolio od zarazne bolesti, ili ima ozbiljne psihičke poremećaje, bit će oslobođen od izvođenja nastave ili neposrednog kontakta sa učenicima. Bliže odredbe iz ovog članka regulirat će se pravilima škole.

Članak 72.

Pravilnikom o radu osnovne škole, i godišnjim programom rada škole ustvrđuje se raspored radnog vremena nastavnika, stručnih suradnika i suradnika u okviru 40-satne radna tjedna i rabljenje godišnjeg odmora, sukladno Pedagoškim standardima.

Nastavnik, u okviru 40-satne radna tjedna, može imati najviše 25 sati svih vrsta i oblika neposrednog odgojno-obrazovnog rada koji se ostvaruju u osnovnoj školi.

Izuzetno, nastavnik može, najduže za jedno polugodište, pod uvjetima utvrđenim Pravilnikom o radu škole, imati do 35 sati sedmično neposrednog odgojno-obrazovnog rada sa učenicima.

Norme sati u nastavi ustvrđuju se Pedagoškim standardima.

Članak 73.

Nastavnici rabe godišnji odmor, u pravilu u tijeku ljetnog odmora učenika, koji traje najviše 30 radnih dana.

Dužina korištenja godišnjih odmora nastavnika, stručnih suradnika i suradnika bliže se regulira Pravilnikom o radu škole.

Članak 74.

Pravo i obveza nastavnika je da organiziraju i obavljaju neposredan odgojno-obrazovni rad, prate, podstiču i

pomažu razvoj učenika, stalno se stručno usavršavaju i izvršavaju druge zadaće; utvrđene ovim zakonom i aktima škole.

Članak 75.

U osnovnoj školi u dvogodišnjem trajanju prati se i vrednuje rad nastavnika, stručnih suradnika i suradnika.

Rezultati vrednovanja rada nastavnika, stručnih suradnika i suradnika u osnovnoj školi omogućavaju sticanje zvanja pod odgovarajućim uvjetima.

Postupak praćenja rada nastavnika, stručnih suradnika i suradnika u osnovnoj školi, vrednovanja rada, te sticanja zvanja na temelju vrednovanja i vođenje dokumentacije o njihovom radu, bliže se uređuje propisima koje donosi ministar.

Članak 76.

Nastavnik, stručni suradnik i suradnik koji prvi put zasniva radni odnos u školi obvezan je da, nakon isteka najmanje jedne, a najviše dvije godine neposrednog odgojno-obrazovnog rada, odnosno rada u osnovnoj školi, položi stručni ispit.

Pripravniku koji ne položi stručni ispit u roku propisanom u prvom stavu, prestaje radni odnos u školi.

Program stručnog ispita, imenovanje i sastav povjerenstva, način polaganja i izdavanja uvjerenja o položenom stručnom ispitu i vođenje evidencije o stručnom ispitu bliže se regulira propisom koji donosi ministar.

Članak 77.

Nastavnik može izgubiti pravo na dalji rad u nastavi ako nastavničko vijeće, Pedagoški zavod koji vrši pedagoško-stručni nadzor ili inspekcija za obrazovanje ustvrde da nastavnik ne izvršava svoje obveze sukladno nastavnom planu i programu, ovom zakonu, te drugim aktima škole.

Članak 78.

U slučaju prestanka prava nastavnika da obavlja neposredno odgojno-obrazovni rad, osnovna škola može takvog nastavnika rasporediti na druge poslove, odnosno radne zadaće, koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi.

Kada nastavnik, kome je prestalo pravo da izvodi nastavu, ne bude raspoređen na druge poslove, ostvarivat će svoja prava shodno Zakonu o radu.

VII. PEDAGOŠKO-STRUČNI NADZOR**Članak 79.**

Pedagoško-stručni nadzor vrši se nad organizacijom, izvedbom nastave i drugim oblicima odgojno-obrazovnog rada, radom nastavnika, stručnih suradnika i suradnika u svim osnovnim školama radi kontinuiranog unapređivanja odgojno-obrazovnog rada.

Pedagoško-stručni nadzor, pored ostalog, obuhvata:
- praćenje primjene i realizacije nastavnog plana i programa, odnosno ciljeva i zadataka, sadržaja, obima,

oblika, metoda i postupaka odgojno-obrazovnog rada;

- praćenje, proučavanje i analizu sistema obrazovanja i odgoja te predlaganje mjera za njegovo unapređivanje i razvoj;
- praćenje i unapređivanje nastavne tehnike i tehnologije, te organiziranje obučavanja i usavršavanja nastavnika i suradnika za primjenu novih nastavnih metoda i nove nastavne tehnologije;
- praćenje rada nastavnika, stručnih suradnika i suradnika u nastavi, kao i rada direktora i pomoćnika direktora osnovne škole;

pružanje stručne pomoći u nastavi, organiziranju i organizaciji odgojno-obrazovnog rada, ocjenjivanju i napredovanju učenika, a posebno nadarenih učenika.

Članak 80.

Pedagoško-stručni nadzor vrši Pedagoški zavod. Osnovna škola dužna je omogućiti nesmetano obavljanje pedagoško-stručnog nadzora, te uvid u dokumentaciju i evidenciju koja se vodi u školi.

Članak 81.

O obavljenom pedagoško-stručnom nadzoru Pedagoški zavod podnosi izvješće ministru i obavještava školski odbor i nastavničko vijeće osnovne škole. Vršnje pedagoško-stručnog nadzora bliže se regulira propisom koji donosi ministar.

VIII. UPRAVLJANJE

Članak 82.

Organ upravljanja u osnovnoj školi je školski odbor, a organ rukovođenja je direktor osnovne škole.

Članak 83.

Osnovnom školom upravlja školski odbor koji ima pet članova.

Predsjednika i članove školskog odbora imenuje i razrješava osnivač. Ukoliko je škola u državnoj svojini, prava i obveze osnivača vrši Vlada Kantona.

Školski odbor je odgovoran za utvrđivanje i sprovođenje politike škole, generalno rukovođenje radom škole i učinkovito rabljenje kadrovskih i materijalnih resursa.

Jedan članak školskog odbora bira se iz reda nastavnika i stručnih suradnika, jedan iz reda roditelja, odnosno staratelja učenika osnovne škole, jedan iz reda lokalne zajednice, a dva člana bira Vlada Kantona.

Ministarstvo će sprovesti proceduru izbora i imenovanja članova školskog odbora sukladno važećim zakonima, na način poštivanja načela zakonitosti, otvorene konkurencije i transparentnosti, ravnopravne zastupljenosti i kvaliteta kandidata za konačno imenovanje.

Sastav školskog odbora mora odražavati nacionalnu strukturu učenika i roditelja, školskog osoblja i lokalne zajednice, onako kako ona u datom trenutku izgleda u principu prema popisu stanovništva u BiH 1991. godine.

Vršnje dužnosti člana školskog odbora je dragovoljno i bez naknade. Mandat članova školskog odbora traje četiri godine i isti se ne mogu birati više od dva puta.

Članak 84.

Školski odbor škole, pored poslova utvrđenih u ovom zakonu, obavlja i sljedeće poslove:

- vrši izbor nastavnika i stručnih suradnika,
- odlučuje o prestanku prava nastavnika, stručnih suradnika i suradnika na dalji odgojno-obrazovni rad;
- donosi odluke o broju, organiziranju i ukidanju odjeljenja osnovne škole;
- razmatra ostvarenje godišnjeg programa rada i realizaciju nastavnog plana i programa;
- odlučuje o prigovoru roditelja, odnosno staratelja učenika na rad nastavnika, stručnih suradnika i suradnika;
- razmatra odluke i preporuke nastavničkog vijeća, sindikata i vijeća uposlenika o poduzetim mjerama;
- odlučuje o prigovorima i žalbama uposlenika;
- podnosi izvješće o uspjehu i postignutim rezultatima odgojno-obrazovnog rada, kao i materijalnom poslovanju osnovne škole osnivaču, odnosno Ministarstvu;
- vrši i druge poslove utvrđene Zakonom i aktima škole.

Članak 85.

Osnovnom školom rukovodi direktor.

Za direktora osnovne škole može biti imenovano lice koje je državljanin Bosne i Hercegovine, posjeduje opću zdravstvenu sposobnost, ispunjava i uvjete za nastavnika u osnovnoj školi, ima najmanje VI. stepen stručne spreme, te ima najmanje pet godina radnog iskustva u nastavi, a ističe se svojim radom, sposobnostima organizacije odgojno-obrazovnog rada škole i u pedagoškoj teoriji i praksi.

Članak 86.

Školski odbor raspisuje natječaj za direktora osnovne škole, najkasnije tri mjeseca prije isteka mandata koji se objavljuje u sredstvima informiranja.

Natječaj za direktora osnovne škole sadrži odgovarajuće uvjete iz prethodnog članka, trajanje natječaja, postupak i trajanje izbora kandidata i način obavještanja kandidata o rezultatima natječaja. Postupak izbora i imenovanja direktora škole, školski odbor sprovodi uz poštivanje načela zakonitosti, otvorenosti i transparentnosti, kvalitete, zastupljenosti pri zapošljavanju i neovisne provjere, sukladno važećim zakonima.

Nadzor nad sprovođenjem procedure izbora i imenovanja direktora škole vrši Ministarstvo.

Direktora osnovne škole imenuje školski odbor na period od četiri godine, uz prethodno mišljenje Ministarstva i suglasnost osnivača.

Ukoliko je škola u državnoj svojini, prava i obveze osnivača vrši Vlada Kantona.

U slučaju da predloženi kandidat ne dobije suglasnost Vlade Kantona, imenovat će se sljedeći rangirani kandidat koji je najuspješnije prošao otvorenu konkurenciju prema kriterijima natječaja.

Po isteku mandata isto lice može biti ponovo imenovano za direktora osnovne škole na još jedan mandat.

Uposleniku koji je imenovan za direktora osnovne

škole, škola u kojoj je bio uposlen dužna je, na zahtjev takvog uposlenika, osigurati mirovanje njegovih prava i obveza, a najduže onoliko koliko traje mandat direktora za koji je imenovan.

Članak 87.

Ako se na natječaju ne izabere direktor, školski odbor osnovne škole imenuje vršitelja dužnosti bez natječaja iz reda uposlenih nastavnika u školi.

Vršitelj dužnosti imenuje se na period od dva mjeseca, uz prethodno pribavljenu suglasnost Ministarstva.

Vršitelj dužnosti rukovodi i nadzire radom direktora škole.

Članak 88.

Direktor osnovne škole, pored poslova i zadataka utvrđenih Zakonom obavlja i sljedeće poslove:

- stara se o primjeni Zakona i općih akata;
- predlaže program odgojno-obrazovnog rada i aktivnosti za unapređivanje tog rada u okviru godišnjeg programa rada;
- odlučuje o raspoređivanju nastavnika i radnika osnovne škole na određene poslove i zadatke sukladno rezultatima rada;
- podnosi izvješće o uspjehu i postignutim rezultatima odgojno-obrazovnog rada, kao i materijalnom poslovanju osnovne škole školskom odboru škole, osnivaču i Ministarstvu;
- prima u radni odnos ostale uposlenike,
- sklapa ugovore o radu sa uposlenicima škole,
- obavlja i druge poslove i radne zadatke predviđene ovim zakonom i aktima škole.

Članak 89.

Ministarstvo može predložiti školskom odboru smjenu direktora osnovne škole i prije isteka vremena na koje je imenovan, ako školski odbor ne prihvati izvješće direktora iz alineje 4. članka 84. ovog zakona i ustvrdi da je odgovoran za neuspjeh u odgojno-obrazovnom radu.

Školski odbor može razriješiti direktora osnovne škole i prije isteka vremena na koje je imenovan:

- na zahtjev direktora;
- ako je zbog sprovođenja odluke ili akta koji je donio došlo do teže povrede prava uposlenika ili imovine osnovne škole, kao i ako je njegovim odnosom nanesena šteta učenicima škole, odnosno njihovim roditeljima, starateljima ili društvenoj zajednici;
- u drugim slučajevima predviđenim Zakonom ili aktima osnovne škole.

Članak 90.

Osnovna škola, sukladno Pedagoškim standardima, može na poslovima rukovođenja, općim aktom, ustvrditi poslove pomoćnika direktora.

Izbor pomoćnika direktora vrši školski odbor, na prijedlog direktora, i uz suglasnost Ministarstva.

Postupak izbora pomoćnika direktora, njegova ovlaštenja i dužnosti ustvrđuju se pravilima škole.

IX. STRUČNI ORGANI

Članak 91.

U osnovnoj školi obrazuju se stručni organi:

- nastavničko vijeće koje sačinjavaju svi nastavnici i stručni suradnici škole,
- odjeljsko vijeće koje sačinjavaju nastavnici odjeljenja,
- stručni aktivni nastavnika određenih nastavnih oblasti.

Članak 92.

Nastavničko vijeće rukovodi i nadzire radom direktora osnovne škole.

Nastavničko vijeće obavlja sljedeće poslove:

- donosi odluke o organizaciji odgojno-obrazovnog rada;
- prati ostvarivanje nastavnog plana i programa i poduzima mjere za njegovo izvršavanje i o tome podnosi izvješće školskom odboru;
- preporučuje nabavku stručnih časopisa i druge stručne literature;
- ustvrđuje prijedlog i razmatra realizaciju Godišnjeg programa rada škole, Program stručnog usavršavanja nastavnika i stručnih suradnika, Program rada stručnih organa i komisija;
- vrši izbor oblika nastave i suglasno tome vrši raspored učenika i podjelu predmeta na nastavnike, odnosno vrši raspored rada u radnom tjednu;
- analizira uspjeh učenika i rad odjeljskih vijeća;
- određuje rukovoditelje odjeljskih vijeća i stručnih aktiva;
- analizira rad nastavnika, stručnih suradnika i suradnika i predlaže mjere za unapređivanje odgojno-obrazovnog rada;
- imenuje povjerenstva za polaganje ispita;
- razmatra izvješće o polaganju ispita;
- razmatra izvješće o izvršenom pedagoško-stručnom nadzoru;
- poduzima odgovarajuće mjere i stara se o izvršenju tih mjera;
- odobrava učeniku završavanje dva razreda u tijeku jedne školske godine;
- stara se o profesionalnom usmjeravanju učenika;
- stara se o zajednici učenika škole;
- razmatra odgojno-disciplinske mjere i donosi odgovarajuće odluke;
- imenuje povjerenstvo za upis učenika;
- obavlja i druge poslove utvrđene Zakonom i aktima škole.

Članak 93.

Odjeljsko vijeće obavlja sljedeće poslove:

- analizira uspjeh učenika i rad nastavnika u odjeljenju;
- prati razvoj učenika;
- neposredno učestvuje u profesionalnoj orijentaciji učenika;
- odlučuje o programima za nadarene učenike, za učenike koji zaostaju u napredovanju i oblicima nastave koji će se primjenjivati u razredu u cjelini, ili za pojedinačne grupe učenika, ili učenike pojedinačno;

- usklađuje rad nastavnika u odgojno-obrazovnom procesu;
- ustvrđuje, u predmetnoj nastavi, zaključne ocjene učenika;
- analizira rad nastavnika, stručnih suradnika i suradnika i predlaže mjere za unapređivanje odgojno-obrazovnog rada;
- vrši i druge poslove utvrđene Zakonom i aktima škole.

Članak 94.

Bliže odredbe o radu stručnih organa i razrednika sadrže akti osnovne škole.

X. POTREBE I INTERESI KANTONA U OSNOVNOM OBRAZOVANJU I ODGOJU

Članak 95.

Potrebe i interesi Kantona u osnovnom odgoju i obrazovanju, u smislu ovog zakona, su:

- odgoj i osnovno obrazovanje školskih obveznika u redovnim osnovnim školama;
- odgoj i osnovno obrazovanje školskih obveznika u posebnim osnovnim školama;
- odgoj i osnovno obrazovanje školskih obveznika pri posebnim zavodima;
- posebno obrazovanje i odgoj umjereno mentalno retardiranih učenika u zavodima za socijalno zbrinjavanje;
- osnovno obrazovanje i odgoj učenika u paralelnim osnovnim školama;
- dodatno obrazovanje nadarenih učenika u redovnim osnovnim školama, paralelnim osnovnim školama, odnosno odjeljenjima tog obrazovanja u redovnim školama;
- stručno usavršavanje nastavnika;
- izdavanje udžbenika, priručnika i druge stručne literature za potrebe osnovne škole.

Članak 96.

Sredstva za zadovoljavanje potreba i interesa Kantona iz članka 95. ovog zakona stižu se na način utvrđen Zakonom o ustanovama.

Članak 97.

Osnovna škola može stićati prihod i:

- donacijom pravnih, fizičkih lica i od humanitarnih organizacija;
- iz legata, poklona i zavještanja;
- prodajom proizvoda i usluga koje škola može da ima;
- prodajom intelektualnih usluga;
- prodajom materijalnih dobara, uz suglasnost osnivača, odnosno Vlade Kantona kada je osnivač osnovne škole Kantona.

Vlastiti prihod škole usmjerit će se za pokrivanje materijalnih troškova škole, uz prethodnu suglasnost osnivača.

XI. KAZNENE ODREDBE

Članak 98.

Novčanom kaznom od 1.000 do 4.000 KM kaznit će se za prekršaj osnovna škola na račun materijalnih troškova, ako:

1. otpočne sa radom prije nego što je upisana u Registar osnovnih škola koji vodi Ministarstvo (članak 12. stav 2.);
 2. izda svjedodžbu ili drugu javnu ispravu o završenom obrazovanju prije nego što je upisana u Registar osnovnih škola (članak 14.);
 3. izvodi nastavu po nastavnom planu i programu koji nije donio nadležni organ (članak 26. stav 1.);
 4. bez odluke organa uprave nadležnog za obrazovanje prekine nastavu (članak 32. stav 1.);
 5. se u školi upotrebljavaju udžbenici i nastavna sredstva koja nije odobrio nadležni organ (članak 40. stav 1.);
 6. ne upiše djecu sa svog školskog područja u predviđenom roku (članak 42. stav 1.);
 7. izvješće o upisu ne dostavi nadležnim organima u propisanom roku (članak 45. stav 1.);
 8. ne uputi učenika na povjerenstvo, najkasnije do kraja školske godine, u tekućoj godini, kada kod njega nastupe promjene koje zahtijevaju prijelaz iz posebne u redovnu ili iz redovne u posebnu osnovnu školu (članak 47. stav 1.);
 9. ne upiše učenika koji je doselio na područje škole, uz odobrenje prelaska koje popunjava škola iz koje je došao (članak 49. stav 1.);
 10. obavi ispite suprotno propisima (članovi 50. i 54.).
- Za prekršaje iz prethodnog stavka ovog članka kaznit će se i odgovorno lice u osnovnoj školi novčanom kaznom od 400 do 1.000 KM.

Članak 99.

Novčanom kaznom od 500 do 2.000 KM kaznit će se za prekršaj osnovna škola ako:

1. učenici imaju više sati nego što je predviđeno nastavnim planom i programom u tijeku jedne nastavna tjedna, odnosno u tijeku jednog dana (članak 30. stavak 4.);
2. ne produži nastavu kada nije realiziran godišnji fond nastavnih sati i realizirani programski sadržaji (članak 33. stavak 2.);
3. ne donese Godišnji program rada za tekuću školsku godinu u predviđenom roku (članak 34. stavak 3.);
4. ne vrši redovno ocjenjivanje učenika na način ustvrđen ovim zakonom (članak 51. stavak 1.);
5. ne vodi propisanu dokumentaciju i evidenciju (članak 64. stavak 1.);
6. ne organizira ljekarski pregled radnika prije početka školske godine (članak 71. stavak 1.);
7. ne izvrši vrednovanje rada nastavnika, stručnih suradnika i suradnika u predviđenom roku (članak 75. stavak 1.).

Za prekršaje iz prethodnog stava kaznit će se odgovorno lice u osnovnoj školi novčanom kaznom od 300 do 800 KM.

Za prekršaje iz stavka 1. točka 4. ovog članka kaznit će se i nastavnik novčanom kaznom od 100 do 300 KM.

Članak 100.

Novčanom kaznom od 100 do 500 KM kaznit će se za prekršaj roditelj, odnosno staratelj ako ne upiše dijete u osnovnu školu, odnosno ako dijete ne pohađa nastavu (članak 46.).

Ukoliko ni poslije izvršene kazne roditelj ne upiše dijete u osnovnu školu, odnosno ako dijete ne pohađa nastavu, kazne se ponavljaju, a škola je obvezna obavijestiti nadležnu ustanovu, odnosno instituciju za socijalnu i dječju zaštitu, radi poduzimanja aktivnosti iz njihove nadležnosti.

XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 101.

Osnovne škole dužne su da usklade svoju organizaciju, djelatnost i akta sukladno odredbama ovog zakona, u roku tri mjeseca od njegovog stupanja na snagu.

Ministar će donijeti sljedeće propise, odnosno njihove izmjene i dopune, i to o:

- postupku utvrđivanja uvjeta, te o sadržaju i načinu vođenja Registra osnovnih škola;
 - osnivanju i radu eksperimentalnih osnovnih škola i uvjetima obavljanja pedagoško-
 - metodičke prakse u vježbaonici;
 - organizaciji i načinu polaganja ispita u osnovnoj školi;
 - sadržaju svjedodžbe uvjerenja, dačke knjižice i načinu vođenja dokumentacije i evidencije u osnovnoj školi;
 - vrednovanju, napredovanju i stručnom usavršavanju nastavnika, stručnih suradnika i suradnika;
 - Pravilnik o izboru učenika generacije.
- Do donošenja propisa iz ovog članka, odnosno njihovih izmjena i dopuna, primjenjivat će se dosadašnji propisi.

Članak 102.

Ministarstvo će donijeti sljedeće podzakonske akte, odnosno njihove izmjene i dopune :

- nastavne planove i programe iz članka 23. ovog zakona,
 - načela za organiziranje ekskurzije, logorovanja, posjete poduzeću i procesu proizvodnje, društveno-korisnog rada i škole u prirodi;
 - Pedagoške standarde i normative iz članka 9. ovog zakona, a do usvajanja primjenjuju se dosadašnji propisi.
- Nastavni planovi i programi, Pedagoški standardi i odgovarajući normativi za osnovne redovne i osnovne posebne škole, iz prethodnog stavka ovog članka primjenjuju se od I. do IX. razreda osnovne škole.

Do donošenja akata iz ovog članka, odnosno njihovih izmjena i dopuna, primjenjivat će se dosadašnji propisi.

Članak 103.

Učenici koji su započeli osnovno obrazovanje u školskoj 2004/2005. godini, prema Nastavnom planu i programu za osmogodišnje osnovno obrazovanje, nastavlja-

ju obrazovanje po tom nastavnom planu i programu.

Članak 104.

Nastavnici sa završenom učiteljskom školom i stažom od 25 i više godina, a koji su na dan stupanja na snagu ovog zakona zatečeni u nastavi u osnovnoj školi, mogu i dalje obavljati poslove na kojima se nalaze u smislu nesmetanog izvođenja nastavnog procesa.

Nastavnici muzičke kulture, likovne kulture i tjelesnog odgoja koji su završili odgovarajuću srednju školu, položili pedagoško-andragošku grupu predmeta, imaju više od 15 godina staža i imaju položen stručni ispit, mogu izvoditi nastavu svog predmeta.

Nastavnici iz stavaka 1. i 2. ovog članka koji imaju manje radnog staža od 25, odnosno 15 godina radnog staža, mogu nastaviti rad u toj školi u periodu ne duljem od četiri godine, od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 105.

Stupanjem na snagu ovog zakona, odnosno početkom njegove primjene, prestaje da važi Zakon o osnovnoj školi objavljen u Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona, broj: 12/02., izuzev odredbi koje se odnose na upis i ocjenjivanje učenika osnovne škole u osmogodišnjem trajanju, a najdalje do kraja školske 2011/2012. godine.

Članak 106.

Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona".

Broj: 01-02-8813/04
23.04.2004. godine
Zenica

PREDSJEDATELJ
Husejin Smajlović, s.r.

117.

Na temelju članka 37. točka h. Ustava Zeničko-dobojskog kantona, Skupština

Zeničko-dobojskog kantona, na XVII. sjednici, održanoj 23.04.2004. godine, donijela je

ZAKON O SREDNJOJ ŠKOLI

I. OSNOVNE ODREDBE

Članak 1.

Srednja škola je ustanova u kojoj se vrši srednje obrazovanje i odgoj učenika koji su završili osnovnu školu. Srednja škola ima svojstvo pravnog lica.

Članak 2.

Srednje škole su:

- gimnazija, u kojoj se, pored općeobrazovnih programa, ostvaruju i posebni programi iz odgovarajućih oblasti;
- srednja umjetnička škola, u kojoj se, pored odgovarajućeg općeobrazovnog programa, ostvaruje i program iz oblasti muzike, likovne i baletske umjetnosti (u daljem tekstu: umjetnička škola);
- srednja tehnička i srodna škola, u kojoj se, pored odgovarajućeg općeobrazovnog programa, ostvaruje stručni program za IV. stepen stručnog zvanja odgovarajuće struke (u daljem tekstu: tehnička i srodna škola);
- srednja stručna škola, u kojoj se ostvaruju, pored općeobrazovnog i stručni programi za III. i IV. stepen stručne sprema, te stiču zanimanja odgovarajuće struke (u daljem tekstu: stručna škola);
- mješovita srednja škola, u kojoj se mogu ostvariti programi gimnazije, tehničke i srodnih škola i stručnih škola;
- posebna srednja škola, u kojoj se ostvaruju stručni, posebno prilagođeni programi za posebno obrazovanje učenika sa posebnim potrebama;
- srednja škola za vjerske službenike, u kojoj se, pored odgovarajućeg općeobrazovnog programa, ostvaruje i poseban program za obrazovanje vjerskih službenika.

Članak 3.

Škola ima odgovornost da, u vlastitoj i u sredini u kojoj djeluje, doprinese stvaranju takve kulture koja poštuje ljudska prava i osnovne slobode svih građana, kako je to utemeljeno Ustavom i ostalim međunarodnim dokumentima iz oblasti ljudskih prava koje je potpisala BiH.

U školi ne smije postojati bilo kakav oblik zastrašivanja, zlostavljanja, fizičkog kažnjavanja, vrijeđanja, ponižavanja ili degradiranja i drugih negativnih pojava štetnih po zdravlje, uključujući i štetu izazvanu pušenjem ili uporabom drugih opojnih i zakonom zabranjenih sredstava u školskim prostorima.

Prava djeteta koja se odnose na obrazovanje, ispravna briga za dobrobit njegovog fizičkog i mentalnog zdravlja i sigurnosti, u školama i na svim mjestima gdje se obrazuje, imaju prvenstvo nad svim drugim pravima. U slučaju sukoba prava, prednost se daje onom pravu,

tumačenju ili djelovanju koje će najviše koristiti interesu djeteta.

Jezici konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine upotrebljavat će se u svim školama sukladno Ustavu Bosne i Hercegovine.

Jezik i kultura nacionalnih manjina koje žive u BiH poštivat će se u najvećoj mjeri u kojoj je to izvodljivo, sukladno Okvirnoj konvenciji o zaštiti prava nacionalnih manjina.

Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport (u daljem tekstu: Ministarstvo) će ustanoviti Nastavni plan i program koji će odgovarati potrebama date nacionalne manjine, a koji uključuje jezik, književnost, povijest i kulturu te manjine.

Škola će unapređivati i štiti vjerske slobode, toleranciju i kulturu dijaloga.

Učenici će pohađati satove vjeronauke samo ako su sukladni njihovom ubjedenju ili ubjedenjima njihovih roditelja.

Škola ne može poduzimati bilo kakve mjere i aktivnosti kojima bi se ograničavala sloboda izražavanja vlastitih i upoznavanja drugih i drugačijih vjerskih uvjerenja.

Učenici koji ne žele pohađati vjeronauku neće ni na koji način biti dovedeni u nepovoljan položaj u odnosu na druge učenike.

Članak 4.

U stručnoj školi mogu se realizirati i odgovarajući programi stručnog obrazovanja I. i II. stepena stručne sprema, odnosno stručno osposobljavanje putem tečaja.

Sticanjem obrazovanja iz prethodnog stavka ne stiče se srednja stručna sprema.

Programi i uvjeti obrazovanja i osposobljavanja iz prvog stavka utvrđuju se odgovarajućim nastavnim planovima i programima koje donosi Ministarstvo na prijedlog škole.

Članak 5.

U srednjoj školi, pored realizacije programa općeobrazovnog i odgovarajućeg stručnog dijela, iz članova 2. i 3. ovog zakona, mogu se realizirati i programi dopunskog obrazovanja i stručnog usavršavanja.

Članak 6.

Odredbe ovog zakona primjenjivat će se i na srednje škole koje se osnivaju za posebne potrebe društva, ukoliko to posebnim zakonom nije drugačije regulirano.

Članak 7.

U srednjoj školi nastava se izvodi na bosanskom, odnosno hrvatskom, odnosno srpskom književnom jeziku.

Ne može se vršiti diskriminacija nastavnika ili drugog uposlenog pri izboru, uvjetima upošljavanja, napredovanju ili bilo kojoj drugoj odluci vezanoj za tu osobu, niti diskriminacija učenika škole, na temelju toga što u školi, u usmenom ili pismenom izražavanju, koristi bilo koji od zvaničnih jezika iz prethodnog stavka.

Kada u srednjoj školi ima učenika koji pripadaju nacionalnoj manjini, za njih se u školi organizira dodatna nastava maternjeg jezika.

Nastavnik koji izvodi nastavu iz maternjeg jezika učenika pripadnika nacionalne manjine, treba da ima odgovarajuće znanje datog jezika kojim se osigurava da ga može predavati uz odgovarajući standard.

U srednjoj školi, u kojoj se obrazuju učenici samo jedne nacionalne manjine, cjelokupna nastava izvodi se na jeziku te nacionalne manjine, uz obvezno savladavanje nastave jednog od jezika iz stavka 4. članka 3. ovog zakona.

Članak 8.

Strani državljani i lica bez državljanstva imaju pravo da stiču srednje obrazovanje i odgoj na području Kantona po odredbama ovog zakona sukladno konvencijama, ugovorima i sporazumima koje je država Bosna i Hercegovina zaključila sa drugim državama ili međunarodnim organizacijama.

Članak 9.

Srednje obrazovanje i odgoj je djelatnost od posebnog društvenog značaja.

Razvoj djelatnosti srednjeg obrazovanja i odgoja utvrđuje se planom koji donosi Skupština Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Skupština Kantona), uz prethodno pribavljeno mišljenje Općinskog vijeća.

Planom iz prethodnog stavka naročito se utvrđuje potreba društva, obujam i vrsta srednjeg obrazovanja i odgoja za određeni period u Kantonu.

II. OSNIVANJE, RAD I PRESTANAK RADA SREDNJE ŠKOLE

Članak 10.

Srednju školu može osnovati domaće i strano pravno i fizičko lice u svim oblicima svojine, sukladno ovom zakonu i dugoročnom planu iz članka 9. ovog zakona.

Srednju školu za vjerske službenike može osnovati vjerska zajednica.

Srednju školu kao javnu ustanovu u državnoj svojini osniva Skupština Kantona uz prethodno pribavljeno mišljenje Općinskog vijeća.

Privatna škola može početi sa radom po dobivanju suglasnosti Ministarstva za primjenu odgovarajućeg plana i programa, kada, sukladno važećim propisima, osigura i druge standarde i uvjete koji garantiraju da će učenici dobiti odgovarajuće obrazovanje, njegu i sigurnost sukladno specifičnostima datih privatnih škola u koje spadaju i vjerske škole.

Samo međunarodne privatne škole mogu imati nastavne planove i programe koji u potpunosti ne pokrivaju zajedničko jezgro nastavnih planova i programa.

Privatna škola ne može se osnovati u svrhu promoviranja rasnih, nacionalnih, vjerskih, spolnih i drugih predrasuda, niti svoje funkcije smije vršiti na način protivan Zakonu, odnosno na način kojim se navedene predrasude promoviraju.

Aktom o osnivanju srednje škole utvrđuje se naziv, njen djelokrug sukladno nastavnim planovima i programima koje donosi ili odobrava Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport Kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo) i uređuju druga pitanja od značaja za rad srednje škole.

Prava i obveze osnivača i srednje škole utvrđuju se ugovorom, sukladno aktu o osnivanju.

Ako je osnivač srednje škole Skupština Kantona, obveze iz prethodnog stavka ovog članka u ime Skupštine vrši Vlada Kantona.

Članak 11.

Srednje škole se osnivaju i rade sukladno Pedagoškim standardima za srednje škole u daljem tekstu: (Pedagoški standardi) i Normativima školskog prostora, opreme i nastavnih sredstava za srednje škole (u daljem tekstu: Normativi).

Ukoliko srednja škola nije u državnoj svojini, njeno sufinansiranje preuzima Kanton ukoliko Skupština utvrdi javni interes.

Pedagoške standarde i Normative, iz stavka 1. ovog članka, donosi Ministarstvo.

Osnivač srednje škole osigurava sredstva potrebna za osnivanje i rad srednje škole sukladno Pedagoškim standardima i Normativima.

Članak 12.

Prije donošenja akta o osnivanju srednje škole kao javne ustanove, osnivač usvaja elaborat o društveno-ekonomskoj opravdanosti osnivanja srednje škole (u daljem tekstu: Elaborat), uz prethodno mišljenje Ministarstva.

Elaborat obvezno sadrži: potrebe društva za obrazovanjem određenih kadrova, dužinu trajanja obrazovanja, profil i stepen stručne spreme koji se stiču po završetku obrazovanja, opće i posebne uvjete po Pedagoškim standardima i Normativima i sredstva potrebna za ispunjavanje uvjeta rada srednje škole.

Članak 13.

Osnivač je dužan da prilikom osnivanja srednje škole formira povjerenstvo koja će, sukladno ovom zakonom, izvršiti pripreme za početak rada i izvršiti izbor prvih nastavnika škole.

Ako je osnivač srednje škole Skupština Kantona, povjerenstvo iz stavka 1. ovog članka formira Vlada Kantona.

Članak 14.

Srednja škola se može osnovati ako ima:

- dovoljan broj odjeljenja sukladno Pedagoškim standardima, izuzev škole u privatnoj svojini;
- odgovarajući stručni nastavni kadar sukladno nastavnim planovima i programima;
- sredstva za ostvarivanje odgovarajućeg nastavnog plana i programa;
- školske prostorije, opremu i nastavna sredstva, sukladno odgovarajućim normativima. Broj učenika u odjeljenjima i grupama stručnih zvanja i zanimanja, u okviru kojih se ostvaruje obrazovanje i odgoj u srednjoj

školi, ustvrđuje se Pedagoškim standardima.

Srednja škola u privatnoj svojini može raditi i sa manjim brojem učenika u odjeljenju u odnosu na utvrđeni broj u Pedagoškim standardima ako je to u interesu osnivača.

Članak 15.

U svim javnim i privatnim školama u Zeničko-dobojskom kantonu uspostaviti će se i primjenjivati zajedničko jezgro nastavnih planova i programa.

Zajedničko jezgro nastavnih planova i programa sastoji se od nastavnih planova i programa sa što je moguće širom zajedničkom jezgrom za sve predmete srednjeg obrazovanja.

Članak 16.

Srednja škola može početi sa radom kada Ministarstvo ustvrdi da su ispunjeni uvjeti shodno odredbama ovog zakona.

Novoosnovana srednja škola počinje sa radom početkom školske godine.

Uvođenje novog nastavnog plana i programa, odnosno proširivanje djelatnosti ili promjena obrazovanja i odgoja u okviru rada srednje škole zahtijeva utvrđivanje odgovarajućih uvjeta rada, sukladno stavku 1. ovog članka.

Srednja škola koja ispunjava uvjete za rad upisuje se u Registar srednjih škola (u daljem tekstu: Registar), koji vodi Ministarstvo.

Škola koja je upisana u Registar izdaje svjedodžbe i druge javne isprave o završetku obrazovanja, odnosno pojedinih razreda i oblika obrazovanja.

Srednja škola briše se iz Registra kada prestane da ispunjava uvjete propisane ovim zakonom.

Spisak verificiranih srednjih škola objavljuje se u službenom glasilu Kantona, najkasnije do početka drugog polugodišta tekuće školske godine.

Postupak utvrđivanja uvjeta, sadržaja i načina vođenja Registra bliže se regulira propisom koje donosi ministar za obrazovanje, znanost, kulturu i šport (u daljem tekstu: ministar).

Članak 17.

U zavisnosti od uvjeta, mogućnosti i potreba, u srednjoj školi može se organizirati izvedba obrazovno-odgojnog rada srednjeg obrazovanja u posebnim odjeljenjima srednje škole i odjeljenjima umjetničke škole, prema odgovarajućim programima.

Odjeljenja iz prethodnog stavka mogu početi sa radom kada Ministarstvo ustvrdi da su ispunjeni uvjeti rada sukladno ovom zakonu.

Članak 18.

Statusne promjene srednje škole, koje se odnose na obrazovno-odgojni rad, važe od početka naredne školske godine.

Odluku o statusnoj promjeni srednje škole donosi osnivač.

Ukoliko je osnivač srednje škole Skupština Kantona, prava i obveze osnivača iz stavka 3. ovog članka vrši Vlada Kantona.

Članak 19.

Radi međusobne suradnje u ostvarivanju zajedničkih interesa i pružanja pomoći razvoju oblika obrazovno-odgojnog rada, srednje škole se mogu udruživati u jednu ili više zajednica srednjih škola, s tim da svaka srednja škola zadržava svojstvo pravnog lica.

Prava, obveze i međusobni odnosi srednjih škola, udruženih u zajednicu srednjih škola, ustvrđuju se ugovorom.

Zajednica srednjih škola ima pravila kojim se reguliraju poslovi, zadaće i rad zajednice srednjih škola.

Na Pravila zajednice srednjih škola suglasnost daje Ministarstvo.

Članak 20.

Srednja škola može organizirati obrazovno-odgojni rad po odgovarajućem programu srednje škole i izvan svog sjedišta, ukoliko u tom mjestu nema srednje škole takve vrste.

Obrazovno-odgojni rad, iz stavka 1. ovog članka, može se organizirati kada ima dovoljan broj učenika za najmanje optimalan broj učenika za jedno odjeljenje.

Zahtjev za organiziranje obrazovno-odgojnog rada iz stavaka 1. i 2. ovog članka podnosi općina na čijem području se to obrazovanje obavlja.

Obrazovno-odgojni rad iz stavka 1. ovog članka može početi sa radom kada Ministarstvo ustvrdi da su ispunjeni uvjeti za rad, sukladno ovom zakonu.

Članak 21.

Rad srednje škole je javan.

Srednja škola kao javna ustanova u državnoj svojini ima svoj pečat sa grbom Kantona.

Srednja škola u privatnoj svojini ustvrdit će oblik, veličinu i sadržaj pečata pravilima škole, uz prethodno pribavljenu suglasnost Ministarstva.

Članak 22.

Srednja škola prestaje sa radom ako ne ispunjava uvjete i zadaće radi kojih je osnovana ili ako ne postoji potreba za njenim radom.

Kada Ministarstvo ustvrdi da srednja škola ne ispunjava uvjete koji su propisani ovim zakonom, odredit će rok u kojem osnivač mora otkloniti utvrđene nedostatke.

Ukoliko nedostaci ne budu otklonjeni, Ministarstvo će predložiti osnivaču prestanak rada škole.

Ako osnivač ne donese akt o prestanku rada srednje škole u roku tri mjeseca od dana podnošenja prijedloga o prestanku rada, Ministarstvo donosi rješenje o prestanku rada srednje škole i sprovodi postupak brisanja škole iz Registra.

U slučaju prestanka rada srednje škole, osnivač je dužan da zatečenim učenicima omogući nastavak i završetak obrazovanja u toj školskoj godini.

Aktom o prestanku rada škole odredit će se rok prestanka rada koji ne može biti prije završetka školske godine.

Prestanak rada srednje škole objavljuje se u službenom glasilu Kantona.

Ukoliko je osnivač srednje škole Skupština Kantona,

prava i obveze osnivača iz stavaka 2, 3. i 4. ovoga Članka vrši Vlada Kantona.

Članak 23.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih za njegovo sprovođenje, vrši Ministarstvo.

Članak 24.

Na osnivanje, rad i prestanak rada srednje škole primjenjuju se opći propisi o ustanovama ukoliko ovim zakonom nije drugačije propisano.

III. OBRAZOVNO-ODGOJNI RAD SREDNJE ŠKOLE

1. ZAJEDNIČKE ODREDBE

Članak 25.

U srednjoj školi obrazuju se:

- redovni učenici normalnog psihičkog i fizičkog razvoja, nadareni učenici i učenici sa posebnim potrebama;
- osobe koje žele da se vanredno obrazuju, stručno usavršavaju i dopunski obrazuju putem raznih oblika obrazovanja.

Članak 26.

Okvirni nastavni plan i program koji donosi Ministarstvo će u Kantonu osigurati i garantirati ostvarivanje općih ciljeva obrazovanja utvrđenih u članku 3. Okvirnog zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju u BiH (u daljem tekstu: Okvirni zakon).

Članak 27.

Nastavnim planom i programom za svaku vrstu srednje škole ustvrđuje se, u zavisnosti od vrste obrazovanja, odnos općeeobrazovnog, stručno-teorijskog i praktičnog dijela programa.

Nastavnim planom i programom ustvrđuje se i fond nastavnih sati i odgovarajući programski sadržaj dodatnog obrazovanja za nadarene učenike.

Članak 28.

Sastavni dio nastavnog plana i programa srednjeg obrazovanja i odgoja za svaku vrstu škole, grupu nastavnih predmeta, odnosno predmet, čine i specifični sadržaji, čiji obim ne može biti veći od 25% u odnosu na ustvrđeni nastavni plan i program.

Sadržaje iz prethodnog stavka ustvrđuje osnivač srednje škole, uz prethodno pribavljeno mišljenje Pedagoškog zavoda i suglasnosti Ministarstva.

Ukoliko je osnivač srednje škole Skupština Kantona, prava i obveze osnivača iz stavka 1. ovog članka vrši Vlada Kantona.

Izuzetno, u vjerskim i privatnim školama sadržaji specifičnih predmeta iz stavka 1. ovog članka mogu biti i veći od 25% u odnosu na ustvrđeni nastavni plan i program, ali ne veći od 35%.

Članak 29.

Nastavni plan i program donosi Ministarstvo.

Prijedlog Nastavnog plana i programa, usklađen sa Agencijom za nastavne planove i programe, ustvrđuje Pedagoški zavod.

Članak 30.

Školska godine traje od 1. rujna do 31. kolovoza naredne kalendarske godine.

Nastava se ostvaruje po polugodištima i traje 37 radnih tjedana, s tim da nastavnici programske sadržaje realiziraju u okviru 35 nastavnih tjedana.

Nastava u završnom razredu srednje škole traje 32 radna tjedna, s tim da se programski sadržaji realiziraju u okviru 30 nastavnih tjedana.

Razlika u broju tjedana koristi se za realizaciju posebnih programskih sadržaja, obilježavanje državnih i vjerskih praznika, kulturnu i športsku djelatnost škole, planiranih godišnjim programom rada i kalendarom u razrednoj knjizi.

Nastava u prvom polugodištu počinje prvog ponedjeljka u rujnu.

Zimski odmor za učenike traje tri sedmice, nakon završetka prvog polugodišta, a ljetni odmor traje od završetka drugog polugodišta do početka naredne školske godine.

Srednja škola može, radi obilježavanja vjerskih praznika, odrediti da se dio zimskog odmora za učenike koristi u tijeku prvog ili drugog polugodišta.

Srednja škola će prilikom ustvrđivanja rasporeda sati osigurati obavljanje neodložnih vjerskih obveza učenika i nastavnika.

Srednja škola organizira nastavni proces, u pravilu, u petodnevnom radnom tjednu.

Članak 31.

Nastavni sat općeeobrazovne, stručno-teorijske i praktične nastave u srednjoj školi traje 45 minuta, a u posebnoj srednjoj školi 40 minuta.

Praktična nastava u poduzećima i drugim institucijama traje 60 minuta.

Članak 32.

Ukupno opterećenje učenika redovnom nastavom ne može iznositi više od 30 sati sedmično, odnosno 6 sati dnevno.

Članak 33.

Obrazovno-odgojni rad se ne smije prekidati u tijeku polugodišta, odnosno školske godine, izuzev zbog elementarnih nepogoda, epidemije i drugih naročito opravdanih razloga, a po odluci Ministarstva.

U slučaju prekida nastavnog procesa zbog obustave rada, godišnji fond nastavnih sati, predviđen nastavnim planom i programom, mora biti nadoknađen prije završetka školske godine.

Nastavni proces ne smije se prekidati zbog obustave rada iz prethodnog stavka u završnom razredu srednje škole.

Članak 34.

Završetak prvog polugodišta i trajanje zimskog odmora za učenike srednjih škola na području Kantona je, u pravilu, istovremen.

Ministarstvo može odobriti, zavisno od klimatskih ili drugih uvjeta, produžetak zimskog odmora, a najduže jednu sedmicu, s tim da u tijeku školske godine bude ostvaren godišnji fond nastavnih sati predviđen nastavnim planom.

Članak 35.

Srednja škola je dužna ostvariti godišnji fond nastavnih sati predviđen planom i programom.

Ako se ustvrdi da srednja škola nije ostvarila godišnji fond nastavnih sati u okviru predviđenog broja nastavnih tjedana, produžit će nastavu dok se ne ostvari godišnji fond nastavnih sati.

Srednja škola koja ne ostvari predviđeni godišnji fond nastavnih sati ne može izdati svjedodžbu o završenom razredu, odnosno obrazovanju.

Članak 36.

Rad srednje škole u tijeku školske godine ustvrđuje se godišnjim planom i programom rada (u daljem tekstu: godišnji program rada), koji sadrži oblik i raspored obrazovno-odgojnog rada, njegov obim i sadržaj, sukladno metodologiji koju za svaki tip srednje škole donosi Pedagoški zavod.

Srednja škola je dužna da u godišnji program rada ugradi evidenciju o podjeli predmeta i odjeljenja na nastavnike, te evidenciju ostalog uposlenog osoblja u školi i raspored časova.

Prijedlog godišnjeg programa rada škole ustvrđuje nastavničko vijeće na prijedlog direktora, a donosi školski odbor škole, najkasnije do 30. rujna za tekuću školsku godinu, uz prethodnu suglasnost Pedagoškog zavoda.

Godišnji program rada škola dostavlja Ministarstvu i Pedagoškom zavodu.

Izvješće o uspjehu u učenju i vladanju škola je dužna dostaviti Pedagoškom zavodu na kraju prvog polugodišta i na kraju školske godine.

Članak 37.

Izleti, stručne posjete, ekskurzije i logorovanja, predviđena godišnjim programom rada srednje škole, računaju se u radne dane.

Ekskurzije i logorovanja organiziraju se i izvode sukladno načelima koja ustvrđuje Ministarstvo, sukladno programu rada, iz stavka 1. ovog članka.

Članak 38.

U srednjoj školi organiziraju se slobodne aktivnosti učenika uključivanjem u razne oblike rada koji se zasnivaju na dragovoljnom izjašnjenju učenika, zatim ostvarivanju suradnje sa nevladinim organizacijama i dr.

U srednjoj školi formira se vijeće učenika i vijeće roditelja radi ostvarivanja neposredne suradnje sa organima škole.

Djelokrug rada vijeća regulirat će se Poslovníkom o radu vijeća.

Zadaće i programski sadržaji slobodnih aktivnosti ustvrđuju se Godišnjim programom rada i pravilima srednje škole, sukladno Pedagoškim standardima.

Članak 39.

Slobodne aktivnosti učenika ostvaruju se putem društava, sekcija, klubova, družina, grupa, učeničkih zadruga i drugih oblika.

Učeničku zadrugu može da organizira najmanje 30 učenika srednje škole.

Sredstva učeničke zadruge i sredstva ostvarena praktičnim radom učenika u školskim radionicama ne ulaze u ukupan prihod srednje škole i na njih se ne plaćaju porezi i doprinosi utvrđeni posebnim zakonom.

Članak 40.

U školi je zabranjeno djelovanje političkih stranaka i njihovih podmladaka.

Članak 41.

Radi uvođenja novih oblika i sadržaja rada, Ministarstvo može jednu ili više srednjih škola proglašiti eksperimentalnim ili osnovati eksperimentalnu srednju školu.

Za eksperimentalnu srednju školu može se donijeti odluka o odstupanju od odredaba ovog zakona u primjeni nastavne norme, dnevnog i sedmičnog opterećenja učenika satovima, načinu ocjenjivanja znanja, organiziranja odjeljenja i primjene nastavnog plana i programa.

Osnivanje i rad eksperimentalne srednje škole i proglašenje postojećih škola eksperimentalnim uređuje se bližim propisom koji donosi ministar.

Članak 42.

Za polaganje stručnog ispita nastavnika i stručnih suradnika srednjih škola u Kantonu, ministar svojim rješenjem određuje srednju školu u kojoj će se držati sat - praktični dio stručnog ispita.

Članak 43.

U nastavnom procesu srednje škole rabe se školski udžbenici i nastavna sredstva koje odobrava Ministarstvo, a koja su usuglašena sa Agencijom za nastavne planove i programe koja je odgovorna za primjenu, praćenje, evaluaciju, usavršavanje i razvitak zajedničkog jezgra za nastavne planove i programe.

Školski udžbenik je osnovno nastavno sredstvo koje obuhvata sadržaje iz nastavnog plana i programa za srednje škole i koji je urađen na temelju koncepcije udžbenika.

Pod školskim udžbenikom kao nastavnim sredstvom podrazumijeva se i zbirka zadataka, priručnik, radna sveska i druga stručna literatura koja zamjenjuje udžbenik ili je njegov sastavni dio, izrađena sukladno koncepciji udžbenika.

Za primjenu nastavnog plana i programa moraju se osigurati odgovarajući udžbenici napisani na jezicima koji su u službenoj uporabi na području Kantona.

Članak 44.

Srednja škola ima pravila i druga akta sukladno zakonskim propisima koja donosi školski odbor srednje

škole. Pravila škole sadrže, naročito: naziv i sjedište škole, podatke o osnivaču, obveze škole prema osnivaču, djelatnost škole, organ upravljanja (broj članova, način izbora, nadležnost), organ rukovođenja (izbor, prava i obveze), organ kontrole (izbor, prava i obveze), sticanje i raspoređivanje sredstava za rad.

Pravilima srednje škole uređuju se pitanja koja se odnose i na:

- način ostvarivanja javnosti rada škole;
- ustvrđivanje vrste, oblika i organizacije obrazovno-odgojnog rada;
- ustvrđivanje oblika i načina vanrednog obrazovanja učenika;
- uvjete natječaja za prijem nastavnika, stručnih suradnika i suradnika;
- način donošenja pravila o kućnom redu;
- način ostvarivanja suradnje srednje škole sa roditeljima, odnosno starateljima učenika;
- način organiziranja i izvođenja praktične nastave s proizvodnim radom, rada u školskim radionicama za praktičnu nastavu, sticanje i raspoređivanje sredstava;
- rad zajednice učenika škole;
- postupak i ustvrđivanje specifičnih sadržaja u okviru nastavnih planova i programa;
- organizaciju ferijalne prakse;
- organizaciju rada učeničkih zadruga u školi, te sticanje i raspoređivanje sredstava;
- postupak stručnog usavršavanja nastavnika;
- praćenje i vrednovanje rada nastavnika i postupak izbora u zvanja;
- izrečene odgojno-disciplinske mjere, odnosno ustvrđivanje žalbenog postupka učenika prilikom izrečenih odgojno-disciplinskih mjera;
- uređenje i drugih pitanja sukladno ovom zakonu.

2. GIMNAZIJA

Članak 45.

Gimnazija je škola suvremenog općeg četverogodišnjeg obrazovanja za nastavak obrazovanja na visokoškolskim ustanovama.

U gimnaziji se obrazuju redovni učenici po općeobrazovnom programu sa izbornim područjima.

Članak 46.

Za upis u gimnaziju mogu se prijaviti učenici koji su sa uspjehom završili redovno osnovno obrazovanje i odgoj.

Upis se vrši na temelju uspjeha učenika u završnim razredima osnovne škole i posebnog bodovanja rezultata takmičenja.

Članak 47.

Na završetku obrazovanja u gimnaziji se polaže matu-
ra po programima utvrđenim za ovaj tip škole.

Od polaganja mature se oslobađaju učenici koji su sve razrede gimnazije završili s odličnim uspjehom.

Članak 48.

Bliži propis o sadržaju i načinu upisa i polaganja mature u gimnaziji donosi Ministarstvo.

Članak 49.

U gimnaziji se ne može vršiti istovremeno obrazovanje po programu druge vrste srednje škole.

3. UMJETNIČKA ŠKOLA

Članak 50.

U umjetničkoj školi obrazuju se redovni učenici po općeobrazovnom i programu iz oblasti muzičke, likovne i baletske umjetnosti u trajanju od četiri godine, za odgovarajuće djelatnosti i za nastavak obrazovanja na odgovarajućim visokoškolskim institucijama.

Nastavnim planom i programom odgovarajuće umjetničke škole ustvrđuje se odnos općeobrazovnog dijela i dijela programa za obrazovanje iz određene oblasti umjetnosti.

Članak 51.

U umjetničku školu mogu se upisati učenici koji su sa uspjehom završili redovno osnovno obrazovanje i odgoj.

U umjetničku školu mogu se redovno upisati učenici i prije završetka osnovnog obrazovanja ukoliko u tijeku osnovnog obrazovanja pokažu izuzetan talent i nadarenost za umjetničko obrazovanje, odnosno osvoje posebnu ili prve nagrade na federalnom, državnom ili međunarodnom takmičenju.

Upis se vrši na temelju uspjeha u četiri završna razreda osnovne škole iz predmeta značajnih za određenu oblast umjetnosti.

Za upis u umjetničku školu obavezan je prijemni ispit. Prijemni ispit je eliminatoran.

Članak 52.

Na završetku obrazovanja u umjetničkoj školi se polaže matura.

Od polaganja mature se oslobađaju učenici koji su sve razrede u umjetničkoj školi završili s odličnim uspjehom.

Članak 53.

Program i način polaganja prijemnog ispita i mature uređuje se nastavnim planom i programom za svaku oblast umjetnosti.

Organizacija provjere znanja i sposobnosti učenika na prijemnom ispitu i polaganju mature u umjetničkoj školi uređuje se aktom škole.

4. TEHNIČKA I SRODNA ŠKOLA

Članak 54.

U tehničkoj i srodnoj školi obrazuju se redovni i vanredni učenici u trajanju od četiri godine po općeobrazovnom i stručnom programu srednjeg obrazovanja na osnovama suvremene i tradicionalne tehnologije za složenije zahtjeve rada.

Članak 55.

Nastavnim planom i programom tehničke i srodne škole za svaki tip škole ustvrđuje se odnos općeobrazovnog i sadržaja stručno-teorijskog i praktičnog dijela

nastave.

U tehničkoj i srodnoj školi stiču se odgovarajuća stručna zvanja.

Članak 56.

U tehničku i srodnu školu mogu se upisati učenici koji su sa uspjehom završili redovno osnovno obrazovanje i odgoj.

Upis se vrši na temelju općeg uspjeha u završnim razredima osnovne škole, uspjeha iz predmeta značajnih za školu, koje ustvrđuje Ministarstvo.

Članak 57.

Na završetku obrazovanja u tehničkoj i srodnoj školi polaže se matura.

Od polaganja mature se oslobađaju učenici koji su sve razrede u tehničkoj i srodnoj školi završili s odličnim uspjehom.

Nastavnim planom i programom škole ustvrđuje se program polaganja mature.

Članak 58.

Bliži propis o kriterijima, sadržaju i načinu upisa i polaganja mature u tehničkoj i srodnoj školi donosi Ministarstvo.

Članak 59.

U tehničkoj i srodnoj školi mogu se obrazovati i vanredni učenici putem polaganja ispita uz obvezu pohađanja instruktivne nastave najmanje 40% od ukupnog fonda sati.

Članak 60.

Učenik koji završi tehničku i srodnu školu osposobljen je za rad i za nastavak obrazovanja na visokoškolskoj ustanovi.

5. STRUČNA ŠKOLA

Članak 61.

U stručnoj školi obrazuju se redovni i vanredni učenici za odgovarajuća zanimanja u trogodišnjem ili četverogodišnjem trajanju.

Nastavnim planom i programom ustvrđuje se zanimanje i trajanje obrazovanja, te odnos općeobrazovnih i stručno-teorijskog sadržaja i praktične nastave.

Članak 62.

U stručnoj školi mogu se formirati odjeljenja za obrazovanje redovnih učenika sa smetnjama u psihičkom ili tjelesnom razvoju po programima posebne srednje škole za odgovarajuće zanimanje I., II. i III. stepena stručne spreme u trajanju od dvije do četiri godine.

Članak 63.

Obrazovanje u stručnoj školi može se realizirati redovno i izvanredno.

Izvanredno obrazovanje se obavlja na način kako je regulirano člankom 59. ovog zakona.

Članak 64.

U stručnu školu mogu se upisati učenici na temelju općeg uspjeha u završnim razredima osnovne škole, i uspjeha iz pojedinih nastavnih predmeta relevantnih za vrstu škole, koje ustvrđuje Ministarstvo.

Članak 65.

Na završetku obrazovanja u stručnoj školi polaže se završni ispit.

Od polaganja završnog ispita oslobađaju se učenici koji su sve razrede u stručnoj školi završili s odličnim uspjehom.

Nastavnim planom i programom za svaku školu ustvrđuje se način polaganja završnog ispita.

Članak 66.

Učenici stručne škole mogu se dalje obrazovati za sticanje majstorskog zvanja u odgovarajućoj stručnoj školi koja ispunjava uvjete za to obrazovanje sukladno ovom zakonu.

Program i uvjeti obrazovanja za majstorski ispit ustvrđuju se odgovarajućim nastavnim planovima i programima koje donosi Ministarstvo.

Članak 67.

Praktična nastava u tehničkoj i srodnoj školi, stručnoj školi i mješovitoj školi izvodi se sukladno nastavnim planovima i programima u školskim radionicama, laboratorijama i kabinetima, te drugim objektima za nastavu opremljenim sukladno odgovarajućim normativima.

Praktična nastava se izvodi pod stručnim nadzorom srednje škole u poduzeću, ustanovi ili kod lica koja samostalno obavljaju djelatnost ličnim radom ako imaju odgovarajuću suvremenu opremu, tehničko-tehnološka sredstva i druge odgovarajuće uvjete sukladno nastavnom planu i programu.

Uvjeti, oblici, metode i postupci izvedbe praktične nastave, te vršenje stručnog nadzora reguliraju se ugovorom srednje škole sa poduzećem, ustanovom ili licem koje samostalno obavlja djelatnost osobnim radom i sredstvima u svojini građana.

Članak 68.

Nastavnim planom i programom tehničke i srodne škole, stručne škole i mješovite škole može se ustvrditi obveza, program, vrijeme i trajanje obavljanja ferijalne prakse učenika.

Bliži uvjeti izvođenja ferijalne prakse za učenike srednje škole ustvrđuju se ugovorom sa poduzećem, ustanovom ili osobom koja samostalno obavlja djelatnost ličnim radom sredstvima u svojini građana, u zavisanosti gdje se ona izvodi.

Članak 69.

U tehničkoj i srodnoj školi, stručnoj i mješovitoj školi može se organizirati izvedba eksperimentalne nastave po posebnom nastavnom planu i programu.

Uvođenje eksperimentalnog nastavnog plana i programa odobrava Ministarstvo.

6. POSEBNE SREDNJE ŠKOLE

Članak 70.

U posebnoj srednjoj školi obrazuju se učenici koji zaostaju u psihičkom razvoju i koji nisu u stanju savladati programske sadržaje redovne srednje stručne škole.

U posebnoj srednjoj školi učenici se obrazuju po posebno prilagođenim programima za odgovarajuće zanimanje I., II. i III. stepena stručne spreme u trajanju od dvije do četiri godine.

Članak 71.

Nastavnim planovima i programima ustvrđuje se stepen obrazovanja, zanimanje, trajanje obrazovanja, te odnos općeobrazovnih i stručno-teorijskog i sadržaja praktične nastave.

Članak 72.

U posebnu srednju stručnu školu mogu se upisati učenici na temelju svjedodžbe o završenoj posebnoj osnovnoj školi ili završenom osnovnom obrazovanju u posebnom odjeljenju pri redovnoj osnovnoj školi.

7. SREDNJA ŠKOLA ZA VJERSKE SLUŽBENIKE

Članak 73.

Srednja škola za vjerske službenike je škola u kojoj se obrazuju učenici u trajanju od četiri godine po programu općeobrazovnih predmeta i posebnom programu za stručno obrazovanje vjerskih službenika.

Članak 74.

U srednjim školama za vjerske službenike, zavisno od tipa, učenici stižu zvanje sukladno nastavnom planu i programu.

Članak 75.

Srednju školu za vjerske službenike može osnovati vjerska zajednica.

Članak 76.

U srednju školu za vjerske službenike mogu se upisati učenici koji su sa uspjehom završili redovno osnovno obrazovanje i odgoj i ako polože prijemni ispit.

Na završetku obrazovanja u srednjoj školi za vjerske službenike polaže se matura.

Od polaganja mature se oslobadaju učenici koji su sve razrede u srednjoj školi za vjerske službenike završili s odličnim uspjehom.

Nastavnim planom i programom ustvrđuje se sadržaj i program polaganja mature.

Način polaganja prijemnog ispita i mature bliže se uređuje propisom koji, na prijedlog vjerske zajednice, donosi Ministarstvo.

Članak 77.

Nastavni plan i program srednje škole za vjerske službenike donosi Ministarstvo na prijedlog vjerske zajednice.

Nastavnim planom i programom srednje škole za vjerske službenike ustvrđuje se odnos općeobrazovnih

predmeta i posebnog programa.

Članak 78.

U srednjoj školi za vjerske službenike ne može se vršiti istovremeno obrazovanje po programu za druge vrste srednjih škola.

Članak 79.

Učenik koji završi srednju školu za vjerske službenike osposobljen je za rad i za nastavak obrazovanja na visokoškolskoj ustanovi.

IV. UČENICI

Članak 80.

Status učenika srednje škole stiže se upisom.

Status redovnog učenika može se steći samo u jednoj srednjoj školi.

Upis učenika u srednju školu vrši se na temelju natječaja koji se objavljuje putem sredstava informiranja najmanje dva mjeseca prije početka školske godine.

Pravo sudjelovanja na natječaju imaju svi učenici sukladno ovom zakonu i koji na dan upisa nisu stariji od 18 godina.

Bliže uvjete i kriterije za upis učenika u srednju školu ustvrđuje Ministarstvo za svaku školsku godinu, a objavljuje ih u objedinjenom natječaju za upis učenika u I. razred srednjih škola u državnoj svojini na području Kantona.

Način upisa u srednju školu ustvrđuje se aktom srednje škole sukladno uvjetima i kriterijima propisanim ovim zakonom.

Članak 81.

Učenici koji su se obrazovali u drugom kantonu ili entitetu upisuju se i nastavljaju obrazovanje pod istim uvjetima kao i učenici u Kantonu.

Kod upisa učenika iz stavka 1. ovog članka u II., III. i IV. razred nastavničko vijeće srednje škole ustvrđuje obvezu polaganja dopunskog ispita za pojedine predmete koje učenici nisu izučavali.

U spornim slučajevima o načinu upisa i nastavljanja obrazovanja odlučuje Ministarstvo.

Članak 82.

Državljeni Bosne i Hercegovine koji su završili odgovarajuće osnovno obrazovanje u inozemstvu, odnosno dijelove srednjeg obrazovanja, mogu se uvjetno upisati u odgovarajuću srednju školu dok se ne izvrši nostrifikacija, odnosno ekvivalencija njihovih svjedodžbi, a najkasnije do završetka prvog polugodišta tekuće godine.

Nostrifikaciju, odnosno ekvivalenciju svjedodžbi vrši Ministarstvo.

Članak 83.

Strani državljani i lica bez državljanstva upisuju se u srednju školu pod istim uvjetima kao i državljani Bosne i Hercegovine ako ugovorima ili međunarodnim konvencijama nije drugačije određeno.

Strani državljani i lica bez državljanstva plaćaju troškove obrazovanja ako međunarodnim ugovorima,

sporazumima ili drugim aktima nije drugačije utvrđeno.

Troškove obrazovanja iz prethodnog stava uređuje posebni propis koji donosi ministar.

Članak 84.

Srednja škola upisanim učenicima na početku obrazovanja izdaje đачku knjižicu.

Đачka knjižica je javna isprava kojom se dokazuje status učenika srednje škole.

Obrazac đачke knjižice propisuje ministar sukladno ovom zakonu.

Članak 85.

Učenik srednje škole može se istovremeno upisati i polagati predmete drugog programa srednje škole u istovrsnoj ili drugoj srednjoj školi i kao izvanredni učenik steći drugo obrazovanje, izuzev u gimnaziji i srednjoj školi za vjerske službenike.

Izuzetno, umjetničku školu mogu pohađati učenici koji redovno pohađaju i drugu srednju školu.

Pravilima srednje škole utvrđuju se bliži uvjeti sticanja obrazovanja u smislu stavka 1. ovog članka.

Članak 86.

Status učenika srednje škole prestaje :

- završavanjem obrazovanja u srednjoj školi,
 - ispisivanjem iz srednje škole,
 - gubljenjem prava na dalje redovno obrazovanje u toj školi,
 - isključivanjem iz srednje škole,
 - napuštanjem srednje škole.
- Postupak i uvjeti za utvrđivanje napuštanja srednje škole utvrđuju se pravilima srednje škole.

Članak 87.

Redovan učenik koji sa uspjehom ne završi razred ima pravo da ponovi razred.

U tijeku redovnog obrazovanja učenik može samo jedanput da ponovi razred.

Članak 88.

Učenik se može ispisati iz srednje škole:

- kada iz objektivnih razloga mora prekinuti obrazovanje,
- kada prelazi u drugu srednju školu.

Učenik se može ispisati i u drugim slučajevima, ali najkasnije dva mjeseca prije završetka nastave u drugom polugodištu, odnosno dva mjeseca prije završetka obrazovanja.

Srednja škola može učenicima koji su proglašeni vrhunskim športistima ili nadarenim učenicima sa međunarodnog takmičenja da odobri odsustvovanje sa nastave radi pripremanja i učešća na takmičenjima sukladno pravilima škole.

Članak 89.

Srednja škola je dužna da u tijeku obrazovanja sistematski prati razvoj učenika, njihove sklonosti i sposobnosti, vrednuje rezultate njihovog rada.

Redovnom učeniku se može odobriti promjena započetog obrazovanja, odnosno vanrednom učeniku prekvalifikacija na način koji se regulira uputstvom koje

donosi Ministarstvo.

Članak 90.

Ocjenjivanje u srednjoj školi je javno, kontinuirano i brojčano.

Brojčane ocjene iz predmeta ili oblasti su: odličan (5), vrlo dobar (4), dobar (3), dovoljan (2), nedovoljan (1).

Ocjena nedovoljan (1) nije prolazna.

Napredovanje, vrednovanje i ocjenjivanje učenika bliže se uređuju propisom koji donosi ministar sukladno ustanovljenim standardima uspjeha učenika i ocjenjivanja postignutih rezultata od Agencije za standarde i ocjenjivanje.

Članak 91.

Opći uspjeh učenika ustvrđuje se na temelju zaključnih ocjena na kraju oba polugodišta, a za učenike upućene na popravni ispit poslije obavljenih ispita.

Nastavničko vijeće nakon svakog polugodišta razmatra rad i rezultate rada odjeljenja, razreda i škole, razrednih vijeća i nastavnika.

Članak 92.

Zaključnu ocjenu iz pojedinih nastavnih predmeta ustvrđuje razredno vijeće na prijedlog predmetnog nastavnika.

Prijedlog ocjene predmetnog nastavnika iz stavka 1. ovog članka, u pravilu, treba potvrditi.

Učenik, njegov roditelj, odnosno staratelj, imaju pravo prigovora na zaključenu ocjenu.

Prigovorom se može tražiti izuzeće predmetnog nastavnika u povjerenstvu.

Prigovor se podnosi nastavničkom vijeću u roku tri dana od dana saopćenja ocjene.

Nastavničko vijeće dužno je da u roku tri dana donese odluku o prigovoru.

Ako nastavničko vijeće usvoji prigovor, obrazovat će povjerenstvo koja će provjeriti znanje učenika u roku dva dana.

Ocjena povjerenstva je konačna.

Članak 93.

Opći uspjeh učenika ustvrđuje se na temelju prosjeka prolaznih ocjena iz svih nastavnih predmeta.

Učenik je završio razred:

- s odličnim uspjehom ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 4,5;
- s vrlo dobrim uspjehom ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 3,5;
- s dobrim uspjehom ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 2,5;
- s dovoljnim uspjehom ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 2.

Razredno, odnosno nastavničko vijeće ustvrđuje rang postignutog uspjeha učenika na nivou odjeljenja, razreda i škole.

Rang postignutog uspjeha ustvrđuje se na temelju prosječne ocjene na dvije (ili tri) decimalne za odjeljenje, razred i školu.

Svake godine škola bira učenika generacije. Učenik generacije se bira iz završnog razreda. Kriteriji za izbor

učenika generacije ustvrđuju se pravilnikom koji, na prijedlog Pedagoškog zavoda, donosi ministar.

Članak 94.

Učenik koji na kraju drugog polugodišta, odnosno obrazovanja ima jednu ili dvije nedovoljne ocjene upućuje se na popravni ispit u kolovoskom ispitnom roku.

Učenik koji ne položi popravni ispit upućuje se da ponovi razred.

Učenik koji na kraju drugog polugodišta ima tri i više nedovoljnih ocjena upućuje se da ponovi razred.

Učenik srednje škole može u tijeku obrazovanja ponoviti samo jedan razred.

Članak 95.

Učenik je završio razred, odnosno obrazovanje, kada je završio sve obveze utvrđene nastavnim planom i programom i nema nedovoljnih ocjena.

Članak 96.

U srednjoj školi ocjenjuje se i vladanje učenika.

Ocjene iz vladanja su: primjerno, vrlo dobro, dobro, zadovoljava i loše.

Ocjenu iz vladanja ustvrđuje razredno vijeće na prijedlog razrednika.

Članak 97.

Učenik koji u tijeku obrazovanja pokaže izuzetne sposobnosti i ima odličan uspjeh može brže napredovati, odnosno završiti dva razreda u tijeku jedne školske godine.

Pravilima srednje škole ustvrđuje se način bržeg napredovanja, odnosno završetka dva razreda u tijeku jedne školske godine.

Članak 98.

O završenom razredu, odnosno obrazovanju, srednja škola izdaje svjedodžbu.

Učeniku koji s uspjehom položi maturalni, odnosno završni ispit srednje škole izdaje se diploma o završenoj srednjoj školi.

Učeniku koji je oslobođen polaganja mature, odnosno završnog ispita izdaje se diploma sa napomenom da je oslobođen.

Svjedodžba, odnosno diploma koju izdaje verificirana srednja škola ima važnost javne isprave.

Članak 99.

Svjedodžba, odnosno diploma stečena na teritoriji drugih kantona ima istu vrijednost kao i svjedodžba, odnosno diploma stečena u odgovarajućim srednjim školama na teritoriji Kantona.

Članak 100.

Na zahtjev učenika, njegovog roditelja, odnosno staratelja, srednja škola izdaje duplikat svjedodžbe, odnosno diplome, na temelju podataka iz matične knjige.

Članak 101.

Srednja škola vodi evidenciju i dokumentaciju o obrazovno-odgojnoj djelatnosti: matičnu knjigu, odjeljenjske knjige, registre i sl.

Podaci u matičnoj knjizi su trajne vrijednosti.

Sadržaj svjedodžbe, diplome i način vođenja evidencije i dokumentacije u srednjoj školi bliže se uređuje propisom koji donosi ministar.

Članak 102.

Učenik može polagati dopunski, popravni, razredni i maturalni, odnosno završni ispit.

Dopunski ispit može se polagati iz određenih predmeta ili oblasti u slučajevima promjene i daljeg nastavka srednje škole, te nakon provedenog postupka nostrifikacije.

Nastavničko vijeće srednje škole ustvrđuje obujam polaganja dopunskog ispita.

Razredni ispit polažu redovni učenici koji su iz opravdanih razloga ostali neocijenjeni na kraju nastavne godine, odnosno obrazovanja, ili vanredni učenici iz svih predmeta jednog razreda, odnosno obrazovanja, prema odgovarajućem nastavnom programu.

Razredni ispiti se organiziraju u slučajevima kada je učenik opravdano izostao sa nastave više od jedne trećine planiranih sati u drugom polugodištu.

U slučaju ustvrđenih nepravilnosti nastavničko vijeće će poništiti ispit.

Članak 103.

Organizacija, način, vrijeme i uvjeti polaganja ispita u srednjoj školi bliže se uređuju propisom koji donosi ministar.

Članak 104.

Učeniku koji u tijeku srednjeg obrazovanja i odgoja postigne odličan uspjeh iz svih nastavnih predmeta i ima primjerno vladanje može se izdati, pored svjedodžbe o završenom III., odnosno IV. razredu i diplome o završenom obrazovanju, i posebna diploma u znak priznanja za postignute rezultate.

Obrazac posebne diplome iz stavka 1. ovog članka propisuje ministar.

Učeniku koji postiže naročite rezultate u obrazovno-odgojnom procesu i drugim aktivnostima u srednjoj školi mogu se dodjeljivati pohvale i nagrade pod uvjetima i na način utvrđen pravilima srednje škole.

Članak 105.

Učeniku koji neredovno pohada srednju školu, nemažno se odnosi prema radu i učenju, raznim aktivnostima u školi, ima nepravilan odnos prema drugim učenicima i nastavnicima, te školskoj imovini mogu se izreći odgojno-disciplinske mjere kada se može očekivati da će se izricanjem mjera ostvariti cilj odgoja.

Odgojno-disciplinske mjere mogu biti:

- ukor razrednika,
- ukor razrednog vijeća,
- ukor direktora,
- ukor nastavničkog vijeća,
- isključenje iz srednje škole.

Ukor nastavničkog vijeća i isključenje iz škole izriče nastavničko vijeće, o čemu se donosi rješenje.

Učenik, odnosno njegov roditelj ili staratelj, protiv odgojno-disciplinske mjere ukor nastavničkog vijeća ili isključenje iz škole mogu izjaviti žalbu školskom odboru škole.

Članak 106.

Izrečena odgojno-disciplinska mjera povlači snižavanje ocjene iz vladanja učenika.

Odgojno-disciplinska mjera važi za školsku godinu za koju je izrečena, a u tijeku školske godine može se ublažavati ili ukinuti.

Članak 107.

Bliže odredbe o povredama discipline, postupku za utvrđivanje disciplinske odgovornosti učenika, dužini izrečene odgojno-disciplinske mjere, njenom ublažavanju i ukidanju i posljedičnom odnosu na ocjenu iz vladanja učenika i naknadu počinjene materijalne štete utvrđuju se propisom koji donosi ministar.

Članak 108.

Učnici obrazuju vijeće učenika odjeljenja i vijeće učenika škole.

Vijeće učenika škole sačinjavaju predstavnici vijeća odjeljenja.

Uzimajući u obzir dob učenika koji pohađaju školu, škola im pomaže da osnuju vijeće učenika, čija je funkcija da: promovira interese škole u zajednici na čijoj lokaciji se škola nalazi, predstavlja stavove učenika školskom odboru škole, podstiče angažman učenika u radu škole, informira školski odbor o svojim stavovima kad ocijeni da je to potrebno ili, po zahtjevu školskog odbora, o svakom pitanju koje se odnosi na rad i upravljanje školom.

Bliže odredbe o radu vijeća učenika škole uređuju se pravilima škole.

Članak 109.

Srednja škola je obvezna da na početku školske godine upozna učnike i roditelje sa njihovim pravima, odnosno dužnostima i odgovornostima utvrđenim ovim zakonom i pravilima škole.

Roditelji učenika imaju pravo, a škola obvezu, pomoći roditeljima da osnuju vijeće roditelja, čije članove biraju roditelji učenika. Način i procedura osnivanja i rada vijeća roditelja utvrđuje se općim aktima škole.

Vijeće roditelja promovira interese škole u zajednici na čijem području se škola nalazi, predstavlja stavove učenika školskom odboru, podstiče angažman roditelja u radu škole, informira školski odbor o svojim stavovima kada ocijeni da je to potrebno ili, po zahtjevu školskog odbora, o svakom pitanju koje se odnosi na rad i upravljanje školom, učestvuje u izradi i realizaciji odogovarajućih projekata kojima se podstiče i unapređuje obrazovni rad u školi.

V. NASTAVNICI, STRUČNI SURADNICI I SURADNICI

Članak 110.

Programske sadržaje općeobrazovnih nastavnih predmeta mogu realizirati nastavnici koji su završili odgovarajuće fakultete koji obrazuju nastavnike VII. stepena stručne spreme.

Stručno-teorijsku i praktičnu nastavu u srednjim školama mogu izvoditi nastavnici koji su završili odgovarajući fakultet VII. stepena stručne spreme i dopunsko psihološko-pedagoško i metodičko obrazovanje stečeno na fakultetu koji obrazuje nastavnike.

Praktičnu nastavu u srednjim školama mogu izvoditi nastavnici sa završenim najmanje V. stepenom stručne spreme, specijalisti, odnosno sa završenim majstorskim ispitom, sa pet godina odgovarajućeg radnog iskustva u struci i dopunskim psihološko-pedagoškim i metodičkim obrazovanjem stečenim na fakultetu koji obrazuje nastavnike.

Članak 111.

Odgovarajuća stručna sprema za izvedbu nastave pojedinih predmeta utvrđuje se na temelju stručnog zvanja koje je upisano u diplomi, a sukladno profilu i stručnoj spremi nastavnika utvrđenoj odgovarajućim nastavnim planom i programom.

U spornim slučajevima o stručnoj spremi iz stavka 1. ovog članka rješava Ministarstvo, a nakon prethodno pribavljenog mišljenja odgovarajuće visokoškolske ustanove.

Rješenje iz prethodnog stava je konačno i protiv istog se ne može izjaviti žalba.

Članak 112.

Pedagoške, psihološke, andragoške, socijalne, zdravstvene, bibliotekarske i druge stručne poslove obrazovno-odgojnog rada u srednjoj školi obavljaju stručni suradnici sa završenim odgovarajućim fakultetom VII. stepena stručne spreme.

Izuzetno, poslove socijalnog radnika u srednjoj posebnoj školi mogu obavljati stručni suradnici sa VI. stepenom stručne spreme.

Članak 113.

Za učestvovanje u obrazovno-odgojnom radu i obavljanju poslova pod neposrednim rukovodstvom nastavnika, odnosno stručnog suradnika, srednja škola može izabrati za suradnika: laboranta, knjižničara, suradnika u nastavi i drugo lice koje ima srednju stručnu spremu odgovarajućeg usmjerenja.

Organizacija i realizacija poslova stručnog suradnika u srednjoj školi planira se i obavlja sukladno Pedagoškim standardima uz suglasnost Ministarstva.

Članak 114.

Nastavnici, stručni suradnici i suradnici biraju se na temelju natječaja.

Bliže odredbe o uvjetima i postupku izbora nastavnika, stručnih suradnika i suradnika sadrže pravila srednje škole.

Članak 115.

Svi radnici srednje škole moraju biti ljekarski pregledani do početka nastave za tu školsku godinu.

Troškovi ljekarskog pregleda padaju na teret osnivača.

Lice koje boluje od zarazne ili duševne bolesti ili je sklono uporabi alkohola, odnosno opojnih sredstava ne može raditi u srednjoj školi.

Ako se u tijeku školske godine ustanovi da je nastavnik, stručni suradnik ili suradnik, te drugi radnik škole obolio od zarazne bolesti ili ima ozbiljne psihičke poremećaje, bit će oslobođen od izvođenja nastave ili neposrednog kontakta sa učenicima.

Članak 116.

Pravilnikom o radu srednje škole ustvrđuje se raspored radnog vremena nastavnika, stručnih suradnika i suradnika u okviru 40-satne radna tjedna i korištenja dnevnog odmora u tijeku radnog dana, sukladno Pedagoškim standardima.

Članak 117.

U okviru 40-satne radna tjedna nastavnici mogu imati najviše 25, odnosno nastavnici praktične nastave 28 sati svih vrsta i oblika neposrednog obrazovno-odgojnog rada koji se realiziraju u srednjoj školi, s tim da se norma sati ustvrđuje sukladno Pedagoškim standardima.

Članak 118.

Izuzetno, nastavnik može, najduže za jedno polugodište, pod uvjetima utvrđenim pravilima škole, da ima i više od 25 sati svih vrsta i oblika neposrednog obrazovno-odgojnog rada koji se realiziraju u srednjoj školi, a maksimalno 35 sati sedmično, s tim da se norma sati ustvrđuje sukladno Pedagoškim standardima.

Zbog specifičnosti obrazovne djelatnosti, u slučajevima kada je neophodno angažovati nastavnika po osnovu ugovora o djelu, škola može do kraja nastavne godine obnavljati ugovor sa istim izvršiteljem.

Članak 119.

Nastavnici rabe godišnji odmor u tijeku ljetnjeg raspusta učenika, koji traje 30 radnih dana, a ostali uposlenici shodno Zakonu o radu.

Dužina korišćenja godišnjeg odmora nastavnika, stručnih suradnika i suradnika bliže se regulira pravilnikom o radu škole, a shodno Zakonu o radu.

Članak 120.

Nastavnici, stručni suradnici i suradnici rabe godišnji odmor, u pravilu, u tijeku ljetnog odmora.

Godišnji odmor nastavnika, stručnih suradnika i suradnika traje 30 radnih dana.

Nastavnici, stručni suradnici i suradnici koji zbog bolovanja i drugih opravdanih razloga ne israše godišnji odmor u tijeku ljetnog odmora, mogu ga koristiti do 30. juna naredne godine.

Dužina korištenja godišnjih odmora nastavnika, stručnih suradnika i suradnika ustvrđuje se aktima škole.

Članak 121.

Nastavnik, stručni suradnik i suradnik koji prvi put zasniva radni odnos u srednjoj školi obvezan je da nakon isteka najmanje jedne, a najkasnije do dvije godine neposrednog obrazovno-odgojnog rada, odnosno rada u srednjoj školi, položi stručni ispit.

Program polaganja stručnog ispita, sastav povjerenstva pred kojom se polaže stručni ispit, način polaganja i izdavanje uvjerenja o položenom stručnom ispitu, zatim oblicima, načinu i programu stručnog usavršavanja nastavnika, stručnih suradnika i suradnika, kao i vođenju evidencije o stručnom ispitu, bliže se uređuju propisima koje donosi ministar.

Članak 122.

U srednjoj školi u dvogodišnjem trajanju se prati i vrednuje rad nastavnika, stručnih suradnika.

Rezultati praćenja rada nastavnika, stručnih suradnika i suradnika u srednjoj školi omogućavaju sticanje zvanja pod odgovarajućim uvjetima.

Postupak praćenja rada nastavnika, stručnih suradnika i suradnika u srednjoj školi, rezultata rada, sticanja zvanja na temelju vrednovanja i vođenja dokumentacije o njihovom radu, bliže se uređuje propisima koje donosi ministar.

Članak 123.

Nastavnik može izgubiti pravo na dalji rad u nastavi ako nastavničko vijeće, Pedagoški zavod, koji vrši pedagoško-stručni nadzor, ili inspekcija za obrazovanje utvrde da nastavnik ne izvršava svoje obveze sukladno nastavnom planu i programu, ovom zakonu, te drugim aktima škole.

Članak 124.

U slučaju prestanka prava nastavnika da obavlja neposredan obrazovno-odgojni rad, srednja škola će takvog nastavnika rasporediti na druge poslove, odnosno radne zadatke koje odgovaraju njegovoj stručnoj spremi.

Kada nastavnik kome je prestalo pravo da izvodi nastavu ne bude raspoređen na druge poslove, ostvarivat će svoja prava shodno zakonu o radu.

Disciplinska odgovornost uposlenih u školi obvezno će se regulirati pravilnikom o radu škole.

VI. PEDAGOŠKO-STRUČNI NADZOR**Članak 125.**

Nad organizacijom i izvedbom nastave i drugih oblika obrazovno-odgojnog rada i radom nastavnika, stručnih suradnika i suradnika u svim srednjim školama, radi daljeg unapređivanja obrazovno-odgojnog rada, vrši se pedagoško-stručni nadzor.

Pedagoško-stručni nadzor, pored ostalog, naročito obuhvata:

- pružanje stručne pomoći u planiranju, programiranju i organizaciji obrazovno-odgojnog rada, ocjenjivanju i napredovanju učenika, a posebno nadarenih učenika;

- praćenje primjene i realizacije nastavnog plana i programa, odnosno ciljeva i zadataka, sadržaja, obujma, oblika, metoda i postupaka obrazovno-odgojnog rada;
- praćenje i vrednovanje rada nastavnika, stručnih suradnika i suradnika u nastavi, kao i rada direktora i pomoćnika direktora srednje škole;
- praćenje i unapređivanje nastavne tehnike i tehnologije, te organiziranje, obučavanje i usavršavanje nastavnika i suradnika za primjenu novih nastavnih metoda i nove nastavne tehnologije;
- praćenje, proučavanje i analizu sistema obrazovanja i odgoja te predlaganje mjera za njegovo unapređivanje i razvoj.

Članak 120.

Pedagoško-stručni nadzor vrši Pedagoški zavod.

Srednja škola je obvezna da omogućiti nesmetano vršenje pedagoško-stručnog nadzora i uvid u dokumentaciju i evidenciju koju vodi.

Članak 127.

O obavljenom pedagoško-stručnom nadzoru podnosi se izvješće nastavničkom vijeću, školskom odboru srednje škole.

Vršenje pedagoško-stručnog nadzora bliže se regulira propisom koji donosi Ministarstvo.

VII. UPRAVLJANJE SREDNJOM ŠKOLOM**Članak 128.**

Organ upravljanja u srednjoj školi je školski odbor, a organ rukovođenja je direktor srednje škole.

Članak 129.

Srednjom školom upravlja školski odbor koji ima pet članova.

Predsjednika i članove školskog odbora imenuje i razrješava osnivač.

Jedan član školskog odbora bira se iz reda nastavnika i stručnih suradnika, jedan iz reda roditelja, odnosno staratelja učenika škole, jedan iz reda lokalne zajednice, a dva člana bira osnivač.

Ministarstvo će sprovesti proceduru izbora i imenovanja članova školskog odbora sukladno važećim zakonima, na način poštivanja načela zakonitosti, otvorene konkurencije i transparentnosti, ravnopravne zastupljenosti i kvalitete kandidata za konačno imenovanje.

Sastav školskog odbora mora odražavati nacionalnu strukturu učenika i roditelja, školskog osoblja i lokalne zajednice, onako kako ona u datom trenutku izgleda, u principu prema popisu stanovništva u BiH 1991. godine.

Vršenje dužnosti člana školskog odbora je dragovoljno i bez naknade. Mandat članova školskog odbora traje četiri godine i isti se ne mogu birati više od dva puta.

Ukoliko je osnivač srednje škole Kanton, prava i obveze iz stavaka 2. i 3. ovog člana vrši Vlada Kantona.

Članak 130.

Školski odbor srednje škole, pored poslova utvrđenih

zakonom, obavlja i sljedeće poslove:

- vrši izbor nastavnika, stručnih suradnika i suradnika;
- odlučuje o prestanku prava nastavnika, stručnog suradnika i suradnika na dalji obrazovno-odgojni rad;
- donosi odluke o broju, organiziranju i ukidanju odjeljenja srednje škole;
- razmatra plan upisa učenika;
- odlučuje o prigovoru roditelja, odnosno staratelja učenika, na rad nastavnika i stručnih suradnika;
- odlučuje o žalbama učenika, roditelja, odnosno staratelja učenika na odgojno-disciplinsku mjeru;
- odlučuje o prigovorima i žalbama radnika;
- odlučuje, na prijedlog nastavničkog vijeća ili direktora, o prigovoru nastavnika, stručnih suradnika i suradnika izjavljenom na ocjenu o radu;
- imenuje i razrješava direktora škole;
- usvaja pravila srednje škole;
- podnosi izvješće o uspjehu i postignutim rezultatima obrazovno-odgojnog rada srednje škole osnivaču, Pedagoškom zavodu i Ministarstvu;
- razmatra i druga pitanja utvrđena pravilima srednje škole.

Članak 131.

Srednjom školom rukovodi direktor, koji se imenuje za vrijeme od četiri godine i može biti ponovo imenovan na još jedan mandat.

Za direktora srednje škole može biti imenovano lice koje je državljanin Bosne i Hercegovine i posjeduje opću zdravstvenu sposobnost, ispunjava i uvjete nastavnika u određenoj školi, ima VII. stepen stručne spremlje i najmanje pet godine radnog iskustva neposredno u nastavi u srednjoj školi, a ističe se svojim radom, sposobnostima za organiziranje odgojno-obrazovanog rada škole i u pedagoškoj teoriji i praksi.

Članak 132.

Školski odbor srednje škole raspisuje natječaj za direktora škole, koji objavljuje u javnim glasilima.

Natječaj za direktora srednje škole sadrži odgovarajuće uvjete iz članka 131., trajanje natječaja, postupak i rok izbora kandidata, te način obavještanja kandidata o rezultatima natječaja.

Postupak izbora i imenovanja direktora škole školski odbor sprovodi uz poštivanje načela zakonitosti, otvorenosti i transparentnosti, kvalitete, zastupljenosti pri zapošljavanju i neovisne provjere, sukladno važećim zakonima.

Nadzor nad sprovođenjem procedure izbora i imenovanja direktora škole sprovodi Ministarstvo.

Članak 133.

Direktora srednje škole imenuje školski odbor na period od četiri godine, uz prethodno mišljenje Ministarstva i suglasnost Vlade Kantona. U slučaju da predloženi kandidat ne dobije suglasnost Vlade Kantona, imenovat će se sljedeći rangirani kandidat koji je najuspješnije prošao otvorenu konkurenciju prema kriterijima natječaja.

Po isteku mandata isto lice može biti ponovo imeno-

vano za direktora srednje škole na samo još jedan naredni mandat.

Uposleniku koji je imenovan za direktora srednje škole škola u kojoj je bio uposlen dužna je, na zahtjev takvog uposlenika, osigurati mirovanje njegovih prava i obveza, a najduže onoliko koliko traje mandat direktora za koji je imenovan.

Članak 134.

Ako se na natječaju ne izabere direktor, školski odbor srednje škole imenuje vršitelja dužnosti bez natječaja iz reda nastavnika te škole.

Vršitelj dužnosti se imenuje na period od dva mjeseca, uz prethodno pribavljenom suglasnosti Ministarstva.

Vršitelj dužnosti direktora ima sva prava i obveze direktora škole.

Osnivač srednje škole u privatnoj svojini ima pravo imenovati direktora škole bez suglasnosti Vlade Kantona, a sukladno pravilima škole i uvjetima iz Članka 131. ovog zakona.

Ako se na natječaju ne izabere direktor, školski odbor imenuje vršitelja dužnosti bez natječaja.

Članak 135.

Direktor srednje škole obavlja sljedeće poslove:

- stara se o primjeni zakonskih propisa;
- predlaže program obrazovno-odgojnog rada i aktivnosti za unapređivanje istog u okviru godišnjeg programa rada i poduzima odgovarajuće mjere za njihovu realizaciju;
- odlučuje o raspoređivanju radnika srednje škole na određene poslove i zadaće prema njihovoj stručnoj spremi i vrši njihovo ocjenjivanje sukladno rezultatima njihovog rada;
- podnosi izvješće o uspjehu i postignutim rezultatima obrazovno-odgojnog rada, kao i materijalnom poslovanju srednje škole školskom odboru, osnivaču, Pedagoškom zavodu i Ministarstvu;
- obavlja i druge poslove predviđene ovim zakonom i aktima škole.

Članak 136.

Ministarstvo može predložiti školskom odboru srednje škole da direktora srednje škole razriješi i prije isteka vremena na koje je imenovan ako školski odbor ne prihvati izvješće direktora iz alineje 4. članka 135. ovog zakona i ustvrdi da je odgovoran za neuspjeh u obrazovno-odgojnom radu srednje škole.

Ukoliko je osnivač srednje škole Skupština Kantona, prava i obveze osnivača iz ovog članka vrši Vlada Kantona.

Članak 137.

Školski odbor može razriješiti direktora srednje škole i prije isteka vremena na koje je imenovan:

- na zahtjev direktora;
- ako je zbog sprovođenja odluke ili akta koje je donio došlo do teže povrede prava uposlenika ili imovine srednje škole, kao i ako je njegovim odnosom nanesena šteta učenicima škole, odnosno njihovim

roditeljima, starateljima ili društvenoj zajednici;

- u drugim slučajevima predviđenim zakonom ili aktima srednje škole.

Članak 138.

Srednja škola može općim aktom ustvrditi poslove pomoćnika direktora sukladno Pedagoškim standardima.

Postupak izbora pomoćnika direktora, njegove ovlasti i dužnosti ustvrđuju se pravilima škole.

Pomoćnik direktora bira se na prijedlog direktora škole i uz suglasnost Ministarstva.

Članak 139.

U srednjoj školi djeluju stručni organi:

- nastavničko vijeće, koje sačinjavaju nastavnici i stručni suradnici;
- razredno vijeće, koje sačinjavaju nastavnici razreda,
- stručni aktivisti nastavnika određenih nastavnih oblasti.

Članak 140.

Nastavničko vijeće je stručni organ, a obavlja sljedeće poslove i zadaće:

- stara se o organizaciji obrazovno-odgojnog rada u školi i poduzima mjere za unapređivanje tog rada;
- analizira uspjeh učenika i rad razrednih vijeća;
- na prijedlog direktora određuje razrednike;
- vrši izbor oblika nastave i suglasno tome vrši raspored učenika po odjeljenjima i podjelu predmeta na nastavnike, odnosno ustvrđuje organizaciju nastave u 40-satnoj radnoj tjednu;
- odobrava učenicima završavanje dvaju razreda u tijeku jedne školske godine;
- prati ostvarivanje nastavnog plana i programa i poduzima mjere za njegovo izvršenje;
- preporučuje nabavku stručnih časopisa i druge stručne literature;
- ustvrđuje prijedlog, i prati realizaciju stručnog usavršavanja nastavnika, stručnih organa, tijela i komisija;
- ustvrđuje program i prati realizaciju stručnog usavršavanja nastavnika, stručnih suradnika i suradnika;
- analizira rad nastavnika, stručnih suradnika i suradnika i predlaže ocjenu o njihovom radu i unapređivanju;
- vodi brigu o profesionalnoj orijentaciji učenika;
- imenuje povjerenstva za polaganje ispita;
- odobrava i organizira polaganje prijemnih ispita, mature, odnosno završnih ispita koji se obavljaju u školi sukladno ovom zakonu, te razmatra i usvaja izvješće o ispitima;
- donosi odluku o poništenju ispita;
- stara se o zajednici učenika škole;
- razmatra izvješće o izvršenom pedagoško-stručnom nadzoru, po potrebi inspekcijskom pregledu, poduzima odgovarajuće mjere i vodi brigu o izvršenju tih mjera;

- obavlja i druge poslove predviđene Zakonom i pravilima srednje škole;

Radom nastavničkog vijeća rukovodi direktor srednje škole ili član nastavničkog vijeća kojeg on odredi.

Članak 141.

Razredno vijeće obavlja sljedeće poslove i zadaće:

- analizira uspjeh učenika i rad nastavnika u odjeljenjima određenog razreda;
- neposredno radi na profesionalnoj orijentaciji učenika;
- predlaže oblike nastave koji će se primjenjivati u odjeljenjima u cjelini i za pojedine grupe učenika ili učenika pojedinačno;
- usklađuje rad nastavnika u obrazovno-odgojnom procesu;
- ustvrđuje zaključne ocjene;
- analizira rad nastavnika, stručnih suradnika i suradnika i predlaže mjere za unapređivanje obrazovno-odgojnog rada;
- vrši i druge poslove ustvrđene pravilima škole.

Članak 142.

Bliže odredbe o radu stručnih organa i razrednika sadrže akti srednje škole (pravila škole, godišnji program rada i dr.).

IX. DOMOVI UČENIKA

Članak 143.

Odredbe ovog zakona o statusu, osnivanju, radu i prestanku rada, posebnom društvenom interesu, javnosti rada, godišnjem programu rada i izvješću, nadzoru nad radom, upisu, pravima i obvezama učenika, izboru, vrednovanju rada i napredovanju odgajatelja, stručnih suradnika i suradnika, organu upravljanja i rukovođenja i vođenju dokumentacije i evidencije odnose se i na domove učenika u kojima se osigurava odgoj i obrazovanje, smještaj i ishrana, kulturna djelatnost, tjelesna rekreacija i zadovoljavanje drugih potreba učenika srednjih škola.

Članak 144.

Za osnivanje doma učenika osnivač je dužan da, pored općih uvjeta ustvrđenih ovim zakonom, osigura sredstva i uvjete sukladno Pedagoškim standardima i higijensko-tehničkim normativom prostornih uvjeta za rad srednjih škola.

Članak 145.

Dom učenika ima pravila koja donosi školski odbor doma učenika.

Programom odgojno-obrazovnog rada ustvrđuju se poslovi, ciljevi, zadaće, sadržaji, vrsta i obim odgojno-obrazovne aktivnosti u domu učenika.

Jedinstveni program odgojno-obrazovnog rada za sve domove učenika donosi Ministarstvo.

Članak 146.

Stručni organ doma učenika je pedagoško vijeće koje sačinjavaju svi odgajatelji, stručni suradnici i suradnici

doma učenika.

Dom učenika može imati i druge stručne organe koje formira, u zavisnosti od svojih potreba, sukladno pravilima doma.

Bliže odredbe o sadržaju i načinu rada stručnih organa doma učenika sadrže pravila doma učenika.

Članak 147.

Organ upravljanja u domu učenika je školski odbor, a organ rukovođenja je direktor doma učenika.

Domom učenika upravlja školski odbor koji ima pet članova.

Dva člana školskog odbora biraju se iz reda odgajatelja i stručnih suradnika doma učenika, jedan iz reda lokalne zajednice a dva bira osnivač.

Osnivač će sprovesti proceduru izbora i imenovanja školskog odbora sukladno važećim zakonima, na način poštivanja načela zakonitosti, otvorene konkurencije i transparentnosti, ravnopravne zastupljenosti i kvalitete kandidata za konačno imenovanje.

Vršenje dužnosti člana školskog odbora je dragovoljno i bez naknade. Mandat članova školskog odbora traje četiri godine i isti se ne mogu birati više od dva puta.

Ukoliko je osnivač doma učenika Kanton, prava i obveze iz stavaka 2. i 3. ovog članka vrši Vlada Kantona.

Članak 148.

Za odgajatelja doma učenika može biti izabrano lice koje ispunjava uvjete za nastavnika, pedagoga ili psihologa u srednjoj školi, sa završenim VII stepenom stručne spreme.

Osoba kojoj je izrečena pravosnažna presuda za krivično djelo koje, s obzirom na prirodu krivičnog djela, takvu osobu čini nepodobnom za rad s djecom, neće biti izabrana za odgajatelja, odnosno uposlenika u domu.

Članak 149.

Za direktora doma učenika može biti imenovano lice koje je državljanin Bosne i Hercegovina i posjeduje opću zdravstvenu sposobnost, ispunjava uvjete za odgajatelja u domu učenika i ima sedmi stepen stručne spreme, ističe se organizacionim sposobnostima i ima najmanje pet godina radnog iskustva u odgojno-obrazovnom radu.

Direktora doma učenika imenuje školski odbor nakon sprovedenog natječaja i suglasnosti osnivača, uz prethodno mišljenje Ministarstva.

Postupak izbora i imenovanja direktora škole školski odbor sprovodi uz poštivanje načela zakonitosti, otvorenosti i transparentnosti, kvalitete, zastupljenosti pri zapošljavanju i neovisne provjere, sukladno važećim zakonima. Nadzor nad sprovođenjem procedure izbora i imenovanja direktora škole vrši osnivač.

U slučaju da predloženi kandidat ne dobije suglasnost osnivača, imenovat će se sljedeći rangirani kandidat koji je najuspješnije prošao otvorenu konkurenciju prema kriterijima natječaja.

Uposleniku koji je imenovan za direktora ustanove ustanova u kojoj je bio uposlen dužna je, na zahtjev takvog uposlenika, osigurati mirovanje njegovih prava i obveza, a najduže onoliko koliko traje mandat direktora

za koji je imenovan.

Ukoliko je osnivač doma učenika Skupština Kantona, prava i obveze osnivača iz stavaka 2. i 3. ovog članka vrši Vlada Kantona.

Direktor doma učenika imenuje se na četiri godine, s pravom ponovnog imenovanja na još jedan mandat.

Članak 150.

Školski odbor doma učenika raspisuje natječaj za direktora doma koji se objavljuje u javnim glasilima.

U natječaju za izbor i imenovanje direktora doma objavljuju se uvjeti iz stavka 1. članka 149. ovog zakona.

Članak 151.

Dom učenika ima pravila doma učenika, koja donosi školski odbor.

Pravila doma učenika sadrže odredbe koje se odnose na:

- stručno usavršavanje odgajatelja, stručnih suradnika i suradnika doma učenika;
- suradnju doma učenika sa srednjim školama i drugim odgovarajućim ustanovama;
- način upisa i prijema u dom učenika;
- zdravstvenu zaštitu učenika u domu;
- druga pitanja kojima se posebno regulira rad u domu, sukladno ovom zakonu.

Rad doma učenika bliže se uređuje propisom koji donosi Ministarstvo.

X. POTREBE I INTERESI KANTONA U SREDNJE OBRAZOVANJU

Članak 152.

Potrebe i interesi Kantona u srednjem obrazovanju i odgoju u smislu ovog zakona su:

- organiziranje općeg i stručnog obrazovanja na dostignućima suvremene znanosti, tehnologije i društvenog razvoja za sticanje znanja i vještina za rad i nastavak obrazovanja;
- unapređivanje djelatnosti srednjeg obrazovanja i osiguravanje uvjeta rada prema zahtjevima nastavnih planova i programa;
- osiguranje dostupnosti srednjeg obrazovanja prema sposobnostima i mogućnostima učenika, a posebno nadarenih učenika koji postižu natprosječne rezultate;
- stipendiranje redovnih učenika;
- izdavanje školskih udžbenika i priručnika.

Članak 153.

Sredstva za zadovoljavanje potreba i interesa Kantona, iz članka 153. ovog zakona, stiču se na način utvrđen Zakonom o ustanovama.

Članak 154.

Srednja škola može sticati prihod i:

- donacijom pravnih i fizičkih lica, te od humanitarnih organizacija;
- iz legata, poklona i zavještanja;
- prodajom proizvoda i usluga koje škola može da ima;

- prodajom intelektualnih usluga;
- od upisnine učenika, uz suglasnost osnivača, odnosno Vlade Kantona u slučaju kada je osnivač srednje škole Skupština Kantona;
- prodajom materijalnih dobara, uz suglasnost osnivača, odnosno Vlade Kantona u slučaju kada je osnivač srednje škole Skupština Kantona.

Vlastiti prihod škole usmjerit će se za pokrivanje materijalnih troškova škole uz prethodnu suglasnost osnivača.

XI. KAZNE NE ODREDBE

Članak 155.

Novčanom kaznom od 1.000 do 4.000 KM kaznit će se za prekršaj srednja škola na račun materijalnih troškova, odnosno vlastitih prihoda, ako:

1. otpočne sa radom prije nego što ispuni uvjete za rad (članak 16. stavci 1. i 2.);
2. izda svjedodžbu ili drugu javnu ispravu o završenom razredu, odnosno obrazovanju prije upisa u Registar (članak 16.);
3. organizira rad posebnog odjeljenja ili odjeljenja umjetničke škole i počne sa radom prije nego što ispuni uvjete za rad (članak 17. stavak 2.);
4. izvodi nastavu prema nastavnom planu i programu koji nije donio nadležni organ (članak 29. stavak 1.);
5. bez odluke Ministarstva prekine nastavu (članak 33.);
6. ne upotrebljava školske udžbenike sukladno članku 43. stavku 1. ovog zakona;
7. obavi dopunske, popravne, razredne ili maturalne ispite suprotno propisu donesenom na temelju članka 102. ovog zakona.

Za prekršaj iz prethodnog stavka kaznit će se i odgovorno lice novčanom kaznom od 400 do 1.000 KM.

Članak 156.

Novčanom kaznom od 500 do 2.000 KM kaznit će se za prekršaj srednja škola na račun materijalnih troškova, odnosno vlastitih prihoda ako:

1. učenici u tijeku dana, odnosno tjedna imaju veći broj sati od broja sati utvrđenih člankom 32. ovog zakona;
2. ne realizira godišnji fond nastavnih sati predviđen nastavnim planom i programom (članak 35. stavci 1. i 2.);
3. ne donese godišnji program rada za tekuću školsku godinu u predviđenom roku (članak 36. stavak 2.);
4. organizira eksperimentalnu nastavu suprotno odrednjima iz članka 41. ovog zakona;
5. vrši vrednovanje rada, sistematsko praćenje razvoja učenika i usmjeravanje učenika suprotno člancima 89., 90., 91., 92. i 93. ovog zakona;
6. ne vodi propisanu dokumentaciju i evidenciju obrazovno-odgojne djelatnosti (članak 101.);
7. ne vrši ljekarski pregled radnika škole (članak 115. stavak 1.);
8. jedanput u dvije godine ne izvrši vrednovanje rada nastavnika (članak 122. stavak 1.).

Za prekršaj iz prethodnog stavka kaznit će se i odgov-

orno lice u srednjoj školi novčanom kaznom od 300 do 800 KM.

Za prekršaj iz stavka 1. točka 5. ovog članka kaznit će se nastavnik novčanom kaznom od 100 do 300 KM.

XII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 157.

Ministar će donijeti sljedeće propise, odnosno njihove izmjene i dopune, i to o:

- postupku utvrđivanja uvjeta, sadržaju i načinu vođenja Registra srednjih škola (članci 16. i 17.); osnivanju i radu eksperimentalnih škola (članak 41.);
 - sadržaju i načinu polaganja mature u gimnaziji, srednjoj tehničkoj i srodnoj školi, te sadržaju polaganja završnog ispita u srednjim stručnim školama (članci 48., 58. i 76.), kao i sadržaju i načinu polaganja prijemnih ispita i mature u umjetničkim i vjerskim školama;
 - sadržaju svjedodžbe, odnosno diplome, dačke knjižice i načinu vođenja dokumentacije i evidencije u srednjoj školi (članci 84. i 101.);
 - postupku vrednovanja rada nastavnika, stručnih suradnika i suradnika, sticanju zvanja na temelju vrednovanja i vođenja dokumentacije o njihovom radu (članak 122.);
 - polaganju stručnog ispita nastavnika, stručnih suradnika i suradnika srednje škole (članak 121.);
 - vršenju pedagoško-stručnog nadzora (članak 127.).
- Do donošenja propisa iz ovog članka primjenjivat će se dosadašnji propisi.

Članak 158.

Ministarstvo će donijeti sljedeće podzakonske akte, odnosno njihove izmjene i dopune:

- nastavne planove i programe za sve vrste škola, predviđene ovim zakonom (članci 29. i 68.);
- pedagoške standarde (članak 12.);
- normative (članak 11.);
- propis o radu domova učenika (članak 151.);
- načela organiziranja ekskurzije i logorovanja (članak 37.);
- program odgojno-obrazovnog rada domova učenika (članci 146., 151.).

Do donošenja novih nastavnih planova i programa koristit će se važeći nastavni planovi i programi.

Članak 159.

Učenici gimnazije koji su započeli obrazovanje po Nastavnom planu i programu sukladno Zakonom o srednjoj školi, («Službene novine Zeničko-dobojskog kantona», broj: 12/02.), završit će obrazovanje po tom nastavnom planu i programu.

Članak 160.

Zatečeni odgajatelji u domu učenika sa završenim VI. stepenom stručne spreme koji su stekli pravo na izvedbu nastave u srednjim školama po odgovarajućem nastavnom planu i programu donesenom na temelju Zakona o srednjoj školi ("Službeni list RBiH", broj 39/90, 3/93, 24/93. i 13/94.) i stekli uvjete za samostalan odgojno-obrazovni rad, mogu vršiti poslove i radne

zadace odgajatelja u domu učenika i nakon stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 161.

Stupanjem na snagu ovog zakona, odnosno početkom njegove primjene, prestaje da važi Zakon o srednjoj školi, objavljen u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona", broj: 12/02.

Članak 162.

Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona".

Broj: 01-02-8814/04
23.04.2004. godine

PREDSJEDATELJ
Husejin Smajlović, s.r.
Zenica

118.

Na temelju članka 37. točka h. Ustava Zeničko-dobojskog kantona, Skupština Zeničko-dobojskog kantona, na XVII. sjednici, održanoj 23.04.2004.godine, donosi:

ZAKON

o izmjenama i dopunama Zakona o kantonalnim administrativnim taksama

Članak 1.

U Zakonu o kantonalnim administrativnim taksama ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj: 13/02) u dijelu Tarifa kantonalnih administrativnih taksi odjeljak II. u tarifnom broju 39. iza točke a) i b) tekst se mijenja i glasi:

- a) za putnički automobil - 10,00 KM
 - b) za ostala vozila za prijevoz lica i vozila za prijevoz stvari - 20,00 KM
- Točka c) se briše.

Članak 2.

Zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona".

Broj: 01-02-8812/04
23.04.2004.godine.

PREDSJEDATELJ
Husejin Smajlović, s.r.
Zenica

SADRŽAJ**SKUPŠTINA**

116. Zakon o osnovnoj školi	217
117. Zakon o srednjoj školi	231
118. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kantonalnim administrativnim taksama	247